

**Diplomaattikonferenssi
kansainvälistä rikosoikeusapua
koskevan sopimuksen
hyväksymiseksi**

Ljubljana, Slovenia, 15 – 26.5.2023

01.8.2023

**Sisältää konferenssiin osallistuneilta
valtioilta
31.7.2023 mennessä saadut kielelliset
kommentit sisällytettynä tekstiin
kommenttien muodossa**

Alkuperäiskieli:
Englanti

**LJUBLJANAN–HAAGIN YLEISSOPIMUS KANSAINVÄLISESTÄ YHTEISTYÖSTÄ
JOUKKOTUHONTARIKOSTEN, IHMISYYTTÄ VASTAAN TEHTYJEN RIKOSTEN,
SOTARIKOSTEN JA MUIDEN KANSAINVÄLISTEN RIKOSTEN TUTKINNASSA JA
SYYTTEESEENPANOSSA**

Sisällysluettelo

JOHDANTO-OSA	6
I OSA. YLEISET MÄÄRÄYKSET.....	8
1 artikla Tämän yleissopimuksen tarkoitus	8
2 artikla Tämän yleissopimuksen soveltamisala.....	8
3 artikla Yleinen tulkintaperiaate	8
4 artikla Suhde muihin sopimuksiin.....	8
5 artikla Kansainvälisten rikosten määritelmät	8
6 artikla Tämän yleissopimuksen valinnainen soveltaminen	14
7 artikla Kriminalisointi.....	15
8 artikla Toimivalta	15
9 artikla Kansalaiset	16
10 artikla Yleinen yhteistyöperiaate.....	16
11 artikla Vanhentumisaika	16
12 artikla Valitusoikeus.....	16
13 artikla Alustavat toimenpiteet.....	16
14 artikla Aut dedere, aut iudicare -periaate	17
15 artikla Oikeushenkilöiden vastuu	17
16 artikla Henkilötietojen käyttö ja suojaaminen	17
17 artikla Oma-aloitteinen tietojenvaihto.....	18
18 artikla Kustannukset	19
19 artikla Keskinäiseen oikeusapuun ja luovutukseen liittyvät määritelmät	20
II OSA. KESKUSVIRANOMAISET JA VIESTINTÄ.....	21
20 artikla Keskusviranomaiset.....	21
21 artikla Viestintäkanava ja keskitetyt asiointipisteet	21
22 artikla Hyväksytyt kielet	22
III OSA. KESKINÄINEN OIKEUSAPU	23
23 artikla III osan soveltamisala	23
24 artikla Pyyntöjen tarkoitus.....	23
25 artikla Pyyntö ja sitä tukevat asiakirjat.....	23
26 artikla Keskinäistä oikeusapua koskevien pyyntöjen luottamuksellisuus	24
27 artikla Väliaikaiset toimenpiteet	24
28 artikla Lisätiedot	25
29 artikla. Keskinäisen oikeusavun oikeudelliset perusteet.....	25
30 artikla Keskinäisen oikeusavun antamisesta kieltäytymisen perusteet	25

31 artikla Tietojen toimittamista koskevat rajoitukset ja tiedon ja todistusaineiston käyttäminen	26
32 artikla Pyynnön täyttäminen	27
33 artikla. Todistaminen pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueella	28
34 artikla Kuuleminen videokokouksen avulla	28
35 artikla Todistaminen pyynnön esittäneen osapuolen alueella	29
36 artikla Pidätettyjen väliaikainen siirtäminen	30
37 artikla Turvallinen kohtelu.....	30
38 artikla Esineiden, asiakirjojen tai muun todistusaineiston toimittaminen.....	31
39 artikla Erityisten tutkintatekniikoiden käyttäminen.....	31
40 artikla Peitetutkinta.....	32
41 artikla Yhteinen tutkintaryhmä	32
42 artikla Rajojen kummallakin puolella tapahtuva tarkkailu	34
43 artikla Virkamiehen rikosoikeudellinen vastuu	35
44 artikla Virkamiehen siviilioikeudellinen vastuu	35
45 artikla Kansainvälinen yhteistyö omaisuuden menetetyksi tuomitsemiseksi.....	36
46 artikla Omaisuuden palauttaminen.....	38
47 artikla. Menetetyksi tuomittujen varojen hallinnan siirto	38
48 artikla Oikeuskäsittelyn siirtäminen	38
IV OSA. HENKILÖN LUOVUTTAMINEN	39
49 artikla IV osan soveltamisala	39
50 artikla Oikeudellinen perusta henkilön luovuttamiselle	39
51 artikla Luovuttamisesta kieltäytymisen perusteet	39
52 artikla Erityissäntö	41
53 artikla Henkilön luovuttaminen edelleen kolmanteen maahan.....	42
54 artikla Osapuolen omien kansalaisten luovuttaminen	42
55 artikla Pyynnön täyttäminen	42
56 artikla Pyyntö ja sitä tukevat asiakirjat.....	42
57 artikla Luovutuspyyntöjen luottamuksellisuus.....	43
58 artikla. Ristiriitaiset pyynnot.....	43
59 artikla Väliaikainen pidättäminen.....	44
60 artikla Pidätysaikaa koskeva harkinta.....	44
61 artikla Luovutettavan henkilön luovuttaminen.....	45
62 artikla. Luovuttamisen lykkääminen tai väliaikainen luovuttaminen.....	45
63 artikla Yksinkertaistettu luovuttamismenettely.....	45
64 artikla Omaisuuden luovuttaminen.....	45
65 artikla Luovutettavan henkilön kauttakuljetus.....	46

V OSA. TUOMITTUJEN SIIRTÄMINEN	47
66 artikla V osan soveltamisala ja tuomittujen siirtämiseen liittyvät määritelmät	47
67 artikla Siirtämisen edellytykset.....	47
68 artikla Tietojenantovelvollisuus.....	48
69 artikla Pyynnöt, vastaukset ja niitä tukevat asiakirjat	48
70 artikla Suostumus ja sen todentaminen.....	49
71 artikla Henkilöt, jotka ovat poistuneet tuomion määränneen osapuolen alueelta	49
72 artikla Tuomitut, joista on annettu maastapoistamis- tai karkotusmääräys	50
73 artikla Siirtämisen vaikutukset tuomion määränneelle osapuolelle	51
74 artikla Siirtämisen vaikutukset täytäntöönpanevalle osapuolelle	51
75 artikla Täytäntöönpanon jatkaminen	52
76 artikla Seuraamuksen muuntaminen	52
77 artikla Muutoksenhaku tuomioon.....	53
78 artikla Täytäntöönpanon lopettaminen	53
79 artikla Tietojen antaminen täytäntöönpanosta	53
80 artikla. Tuomittujen kauttakulku.....	53
VI OSA. UHRIT, TODISTAJAT, ASiantuntijat JA MUUT HENKILÖT	55
81 artikla ”Uhrin” määritelmä	55
82 artikla Uhrien, todistajien, asiantuntijoiden ja muiden henkilöiden suojele	55
83 artikla Uhrien oikeudet.....	55
VII OSA. INSTITUTIONAALISET JÄRJESTELYT	57
84 artikla Osapuolten kokous.....	57
85 artikla Tilapäinen lisätuki	57
VIII. OSA LOPPUMÄÄRÄYKSET	59
86 artikla Riitojen ratkaiseminen.....	59
87 artikla Yleissopimuksen muutokset.....	59
88 artikla Uusien liitteiden hyväksyminen	60
89 artikla Allekirjoittaminen, ratifioiminen, hyväksyminen ja liittyminen	60
90 artikla Voimaantulo	60
91 artikla Väliaikainen soveltaminen.....	61
92 artikla Varaumat	61
93 artikla Irtisanominen	62
94 artikla Tallettaja ja kielet	62
LIITTEET	64

Liite A. Sotarikokset	64
Liite B. Sotarikokset	65
Liite C. Sotarikokset	66
Liite D. Sotarikokset	67
Liite E. Sotarikokset	68
Liite F. Kidutus	69
Liite G. Tahdonvastainen katoaminen.....	70
Liite H. Hyökkäysrikos	71

JOHDANTO-OSA

Tämän yleissopimuksen osapuolet, jotka

palauttavat mieliin, että ne kansainväliset rikokset, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan, kuuluvat kaikkein vakavimpiin kansainvälistä yhteisöä huolestuttaviin rikoksiin;

korostavat, että näiden rikosten rankaisemattomuuden torjuminen on välttämätöntä rauhan, vakauden, oikeudenmukaisuuden ja oikeusvaltioperiaatteen kannalta;

korostavat, että valtiot ovat ensisijaisessa vastuussa siitä, että kansainväliset rikokset, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan, tutkitaan ja että oletetut rikoksenteelijät asetetaan syyteeseen kyseisistä rikoksista ja että niiden on käytettävä tähän tarkoitukseen kaikkia tarvittavia lainsäädännöllisiä ja hallinnollisia keinoja, vahvistavat halukkuutensa edistää valtioiden edellytyksiä kantaa täysin tämä ensisijainen vastuunsa;

pyrkivät edistämään kansainvälisen lain kehittämistä siten, että joukkotuhontarikosten, ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten, sotarikosten ja muiden kansainvälisten rikosten rankaisemattomuutta voidaan torjua;

vahvistavat valtioiden kansainvälisen oikeuden mukaiset oikeudet, velvoitteet ja vastuut, mukaan lukien kansainvälinen humanitaarinen oikeus, kansainvälinen ihmisoikeuslainsäädäntö, pakolaisia koskeva kansainvälinen oikeus sekä siihen sisältyvä palauttamiskiellon periaate;

tunnustavat uhrien, todistajien sekä muiden henkilöiden oikeudet liittyen niihin kansainvälisiin rikoksiin, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan, heidän keskeisen roolinsa oikeusprosessissa sekä tarpeen suojella heidän fyysistä ja psyykkistä hyvinvointiaan ja omaksua selviytyjäkeskeinen lähestymistapa sekä tarjota riittäviä oikeussuojamenetelmiä, tarvittaessa myös oikeudenmukaisen tilanteen palauttamiseen tähtäävän oikeuden keinoin;

tunnustavat myös oletettujen rikoksenteelijöiden oikeuden oikeudenmukaiseen kohteluun oikeusprosessin kaikissa vaiheissa;

huomioivat, että tällaisten kansainvälisten rikosten tutkintaan ja niistä syyteeseen panoon liittyy usein epäiltyjä, todistajia, todistusaineistoa tai varoja, jotka sijaitsevat tutkintaa suorittavan tai syytetoimenpiteistä vastaavan valtion ulkopuolella;

tiedostavat, että tällaisten kansainvälisten rikosten tehokas tutkinta ja syyteeseenpano kansallisella tasolla on varmistettava vahvistamalla kansainvälistä yhteistyötä;

tunnustavat, että kansainvälisten velvoitteiden ja kansallisen lainsäädännön mukainen kansainvälinen yhteistyö rikosasioissa on niiden ponnisteluiden kulmakivi, joilla valtiot pyrkivät torjumaan rankaisemattomuutta; ja **rohkaisevat** jatkamaan ja tehostamaan tällaisia pyrkimyksiä kaikilla tasoilla;

palauttavat mieliin valtioiden täysivaltaisen yhdenvertaisuuden ja alueellisen koskemattomuuden periaatteet sekä valtioiden sisäisiin asioihin puuttumattomuuden periaatteet;

panevat tyytyväisenä merkille joukkotuhontarikosten, ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten ja sotarikosten rankaisemattomuuden torjumiseen tähtäävän voimassa olevan kansainvälisen tapaoikeuden sekä monenvälisten välineiden määräykset, joihin kuuluvat muiden muassa

Yleissopimus joukkotuhontana pidettävän rikoksen ehkäisemiseksi ja rankaisemiseksi, Genevessä tehdyt sopimukset maasotavoimiin kuuluvien haavoittuneiden ja sairaiden aseman parantamisesta, merisotavoimiin kuuluvien haavoittuneiden, sairaiden ja haaksirikkoutuneiden aseman parantamisesta, sotavankien kohtelusta sekä siviilihenkilöiden suojelemisesta sodan aikana sekä niiden lisäpöytäkirjat, Yleissopimus kulttuuriperinnön suojelemisesta aseellisen konfliktin sattuessa sekä sen lisäpöytäkirjat ja Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntö;

ovat tietoisia siitä, että 1900- ja 2000-luvulla miljoonat ihmiset ovat joutuneet ihmiskunnan tietoisuutta syvästi järkyttäneiden hirvittävien rikosten uhreiksi;

ovat päättäneet tehostaa sellaisten kansainvälisten rikosten tutkintaa ja syytteeseenpanoa, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan, ja **tunnustavat** tarpeen vahvistaa kansainvälisen yhteistyön oikeudellista kehystä tämän tavoitteen edistämiseksi;

ovat sopineet seuraavasta:

I OSA. YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 artikla Tämän yleissopimuksen tarkoitus

Tämän yleissopimuksen tarkoituksena on helpottaa osapuolten välistä kansainvälistä yhteistyötä rikosasioissa, jotta joukkotuhontarikosten, ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten, sotarikosten ja soveltuvilta osin muiden kansainvälisten rikosten rankaisemattomuuden torjumista voidaan vahvistaa.

2 artikla Tämän yleissopimuksen soveltamisala

1. Osapuolet soveltavat tätä yleissopimusta 5 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin.
2. Kukin valtio voi allekirjoittaessaan tämän yleissopimuksen tai tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tai koska tahansa myöhempänä ajankohtana tallettajalle osoitetulla kirjallisella ilmoituksella antaa selityksen, jonka nojalla se soveltaa tätä yleissopimusta myös mihin tahansa tämän yleissopimuksen liitteessä mainittuun rikokseen tai lueteltuihin rikoksiin suhteessa kaikkiin muihin osapuoliin, jotka ovat myös ilmoittaneet tallettajalle soveltavansa tätä yleissopimusta tähän yleissopimukseen erottamattomana osana kuuluvassa asianmukaisessa liitteessä lueteltuun samaan rikokseen.

3 artikla Yleinen tulkintaperiaate

Minkään tämän yleissopimuksen osan ei tulisi tulkita millään lailla rajaavan tai rajoittavan voimassa tai kehitteillä olevia kansainvälisen oikeuden sääntöjä, eikä myöskään niiden rikosten määritelmiä, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan.

4 artikla Suhde muihin sopimuksiin

Minkään tämän yleissopimuksen osan ei tulisi estää muita sopimuksia solmineita tai muilla tavoin keskinäiset suhteensa järjestäneitä osapuolia soveltamasta kyseisiä sopimuksia tämän sopimukseen soveltamisalaan kuuluviin asioihin tai hoitamasta suhteitaan sopimallaan tavalla tämän sopimuksen sijaan, mikäli se helpottaa osapuolten välistä yhteistyötä.

5 artikla Kansainvälisten rikosten määritelmät

1. Tässä yleissopimuksessa ”joukkotuhontarikos” tarkoittaa mitä tahansa seuraavista teoista, joiden tarkoituksena on kansallisen, etnisen, rodullisen tai uskonnollisen ryhmän hävittäminen tässä sen ominaisuudessa joko kokonaan tai osittain:
 - (a) ryhmän jäsenten surmaaminen;
 - (b) vaikean ruumiillisen tai henkisen vamman aiheuttaminen ryhmän jäsenille;
 - (c) tahallinen sellaisten elinehtojen asettaminen ryhmälle, joiden tarkoituksena on sen fyysinen hävittäminen kokonaan tai osittain;

- (d) ryhtyminen sellaisiin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on syntyvyyden ehkäiseminen ryhmän keskuudessa;
 - (e) lasten siirtäminen pakolla ryhmästä toiseen.
2. Tässä yleissopimuksessa ”rikos ihmisyyttä vastaan” tarkoittaa mitä tahansa seuraavista teoista, kun se tehdään osana siviiliväestöön kohdistuvaa laajamittaista tai järjestelmällistä hyökkäystä ja hyökkäyksestä tietoisena:
- (a) murha;
 - (b) tuhoaminen;
 - (c) orjuus;
 - (d) väestön karkottaminen tai pakolla siirtäminen;
 - (e) vangitseminen tai muu vakava fyysisen vapauden riisto kansainvälisen oikeuden perustavaa laatua olevien määräysten vastaisesti;
 - (f) kidutus;
 - (g) raiskaus, seksuaalinen orjuus, pakkoprostituutio, pakkoraskaus, pakkosterilisaatio tai muu yhtä törkeä seksuaalisen väkivallan muoto;
 - (h) tunnistettavissa olevaan ryhmään tai yhteisöön kohdistuva vaino poliittisen mielipiteen, rodun, kansallisuuden, etnisen alkuperän, kulttuurin, uskonnon tai sukupuolen perusteella tai muilla perusteilla, jotka yleisesti katsotaan kielletyiksi kansainvälisen oikeuden nojalla, tai minkä tahansa tässä kohdassa tarkoitettun teon tai sellaisen rikoksen yhteydessä, johon tätä yleissopimusta sovelletaan;
 - (i) tahdonvastainen katoaminen;
 - (j) rotuerottelu;
 - (k) muut samanlaatuiset epäinhimilliset teot, joilla tahallisesti aiheutetaan suurta kärsimystä tai vaikea ruumiillinen vamma tai vahingoitetaan vakavasti henkistä tai fyysistä terveyttä.
3. Tämän artiklan 2 kohdan soveltamistarkoituksessa:
- (a) ”siviiliväestöön kohdistuva hyökkäys” tarkoittaa 2 kohdassa tarkoitettujen tekojen toistuvaa kohdistamista siviiliväestöön sellaisen valtion tai järjestön politiikan mukaisesti, jonka tarkoituksena on kyseisen hyökkäyksen toteuttaminen, tai tämän politiikan edistämiseksi;
 - (b) ”tuhoamiseen” sisältyy sellaisten elinehtojen tahallinen asettaminen, muun muassa ruoan ja lääkkeiden saannin estäminen, joiden tarkoituksena on väestönsan hävittäminen;
 - (c) ”orjuus” tarkoittaa jonkin omistusoikeuteen liittyvän tai kaikkien siihen liittyvien valtaoikeuksien kohdistamista henkilöön, ja siihen sisältyy tällaisten valtaoikeuksien käyttäminen ihmiskaupan, erityisesti naisten ja lasten kaupan yhteydessä;

- (d) ”väestön karkottaminen tai pakolla siirtäminen” tarkoittaa henkilöiden siirtämistä pakolla alueelta, jolla he laillisesti oleskelevat, karkottamalla heidät tai käyttämällä muita pakkokeinoja ilman kansainvälisen oikeuden mukaisia perusteita;
- (e) ”kidutus” tarkoittaa tahallista voimakkaan fyysisen tai henkisen tuskan tai kärsimyksen aiheuttamista syytetyn vankina tai valvonnan alaisena olevalle henkilölle. Kidutukseksi ei kuitenkaan katsota pelkästään lakiin perustuvasta rangaistuksesta tavanomaisesti aiheutuvaa tuskaa tai kärsimystä;
- (f) ”pakkoraskaus” tarkoittaa pakolla raskaaksi saatetun naisen vankina pitämistä tarkoituksena vaikuttaa väestön etniseen koostumukseen tai toteuttaa muita törkeitä kansainvälisen oikeuden vastaisia tekoja. Tämän määritelmän ei millään tavalla tulkita vaikuttavan kansallisiin lakeihin, jotka liittyvät raskauteen;
- (g) ”vaino” tarkoittaa perusoikeuksien tahallista ja törkeää epäämistä kansainvälisen oikeuden vastaisesti ryhmän tai yhteisön ominaisuuksien vuoksi;
- (h) ”rotuerottelu” tarkoittaa 2 kohdassa tarkoitettuja tekoja vastaavia epäinhimillisiä tekoja, joita yksi rodullinen ryhmä kohdistaa toiseen rodulliseen ryhmään tai ryhmiin, vakiintuneeseen järjestelmälliseen syrjintään ja alistamiseen perustuvan hallintojärjestelmän puitteissa, ja joiden tarkoituksena on kyseisen hallintojärjestelmän ylläpito;
- (i) ”tahdonvastainen katoaminen” tarkoittaa valtion tai poliittisen järjestön toimesta, luvalla, tuella tai suostumuksella tapahtuvaa henkilöiden pidättämistä, vangitsemista tai kaappausta, jota seuraa kieltäytyminen tunnustamasta kyseistä vapaudenriistoa tai antamasta tietoja kyseisten henkilöiden kohtalosta tai olinpaikasta tarkoituksessa evätä heiltä oikeussuoja pitkäksi aikaa.

4. Tätä yleissopimusta sovellettaessa ”sotarikokset” tarkoittavat:

- (a) 12 päivänä elokuuta 1949 tehtyjen Geneven yleissopimusten törkeitä rikkomuksia, eli mitä tahansa seuraavista teoista, jotka kohdistetaan kyseessä olevan Geneven yleissopimuksen määräysten suojelemiin henkilöihin tai omaisuuteen:
 - (i) harkittu surmaaminen;
 - (ii) kidutus tai epäinhimillinen kohtelu, mukaan luettuna biologiset kokeet;
 - (iii) harkittu suuren kärsimyksen tai vaikean ruumiillisen vamman aiheuttaminen tai vakava terveyden vahingoittaminen;
 - (iv) laajamittainen omaisuuden tuhoaminen ja anastaminen, joka ei ole perusteltavissa sotilaallisella tarpeella ja joka toteutetaan oikeudenvastaisesti ja mielivaltaisesti;
 - (v) sotavangin tai muun suojellun henkilön pakottaminen palvelemaan vihollisvallan sotavoimissa;
 - (vi) harkittu oikeudenmukaista ja laillista oikeudenkäyntiä koskevien oikeuksien epääminen sotavangilta tai muulta suojellulta henkilöltä;
 - (vii) oikeudenvastainen karkottaminen, siirtäminen tai vankina pitäminen;

- (viii) panttivankien ottaminen.
- (b) muita vakavia kansainvälisiin aseellisiin selkkauksiin sovellettavan oikeuden ja tapojen loukkauksia, kansainvälisen oikeuden järjestelmän puitteissa, eli mitä tahansa seuraavista teoista:
- (i) tahallinen hyökkäys koko siviiliväestöä vastaan tai sellaisia yksittäisiä siviilihenkilöitä vastaan, jotka eivät välittömästi osallistu vihollisuuksiin;
 - (ii) tahallinen hyökkäys siviilikohteita vastaan, toisin sanoen sellaisia kohteita vastaan, jotka eivät ole sotilaskohteita;
 - (iii) tahallinen hyökkäys Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan mukaisissa humanitaarisissa avustustehtävissä tai rauhanturvaamistehtävissä toimivaa henkilöstöä tai näihin tehtäviin liittyviä rakennelmia, materiaalia, yksikköjä tai ajoneuvoja vastaan, kun nämä ovat oikeutettuja siviilihenkilöille tai siviilikohteille myönnettävään suojaan kansainvälisen aseellisia selkkauksia koskevan oikeuden nojalla;
 - (iv) tahallinen hyökkäyksen aloittaminen tietoisena siitä, että hyökkäys aiheuttaa sellaisia ihmishenkien menetyksiä tai vammoja siviilihenkilöille tai vahinkoa siviilikohteille tai sellaisia laajamittaisia, pitkäaikaisia ja vakavia ympäristövahinkoja, jotka olisivat selvästi liiallisia verrattuna odotettavissa olevaan konkreettiseen ja välittömään yleiseen sotilaalliseen hyötyyn;
 - (v) sellaisiin kaupunkeihin, kyliin, asumuksiin tai rakennuksiin hyökkääminen, joita ei puolusteta ja jotka eivät ole sotilaskohteita, tai niiden pommittaminen;
 - (vi) sellaisen aseensa laskeneen tai puolustuskyvyttömän sotilaan surmaaminen tai haavoittaminen, joka on antautunut ilman ehtoja;
 - (vii) valkoisen lipun, vihollisen tai Yhdistyneiden Kansakuntien lipun tai sotilasmerkkien ja sotilaspuvun sekä Geneven yleissopimuksissa tarkoitettujen tunnusmerkkien väärinkäyttö, josta aiheutuu kuolema tai vakava henkilövahinko;
 - (viii) miehittävän vallan toteuttama omien väestönosien siirtäminen suoraan tai välillisesti alueelle, jota se miehittää, tai miehitetyn alueen väestön tai sen osan karkottaminen tai siirtäminen kyseisen alueen sisällä tai sen ulkopuolelle;
 - (ix) tahallinen hyökkäys uskonnon harjoittamiseen, opetukseen, taiteiden tai tieteen harjoittamiseen tai hyväntekeväisyystarkoitukseen käytettäviä rakennuksia, historiallisia muistomerkkejä, sairaaloita ja sairaiden ja haavoittuneiden vastaanottoasemia vastaan, sillä edellytyksellä, että nämä eivät ole sotilaskohteita;
 - (x) vastapuolen määräysvaltaan kuuluvien henkilöiden silpominen tai näiden alistaminen lääketieteellisiin tai tieteellisiin kokeisiin, jotka eivät ole perusteltavissa kyseisten henkilöiden lääkärin-, hammas- tai sairaalahoidolla

- tai joita ei tehdä kyseisten henkilöiden etujen mukaisesti, ja jotka aiheuttavat kyseisten henkilöiden kuoleman tai vakavasti vaarantavat heidän terveystensä;
- (xi) viholliskansaan tai -armeijaan kuuluvien yksilöiden petollinen surmaaminen tai haavoittaminen;
 - (xii) ilmoitus, jonka mukaan armoa ei anneta;
 - (xiii) vihollisen omaisuuden tuhoaminen tai haltuunotto, ellei sotaan liittyvä pakkotilanne edellytä tällaista tuhoamista tai haltuunottoa;
 - (xiv) ilmoitus, jonka mukaan vihamielisen osapuolen kansallisuutta olevien henkilöiden oikeudet ja oikeustoimenpiteet kumotaan, niitä lykätään tai ei voida ottaa käsiteltäväksi tuomioistuimissa;
 - (xv) vihamielisen osapuolen kansallisuutta olevien henkilöiden pakottaminen osallistumaan sotatoimenpiteisiin, jotka kohdistetaan heidän omaa maataan vastaan, vaikka he olisivat sotaa käyvän valtion palveluksessa ennen sodan alkamista;
 - (xvi) kaupungin tai paikan ryöstäminen, vaikka se tapahtuisi hyökkäyksen yhteydessä;
 - (xvii) myrkyt tai myrkyaseiden käyttäminen;
 - (xviii) tukehduttavien, myrkyllisten tai muiden kaasujen, ja kaikkien vastaavien nesteiden, tarvikkeiden tai laitteiden käyttäminen;
 - (xix) ihmisen ruumiissa helposti laajentuvien tai litistyvien luotien käyttö, esimerkiksi sellaisten luotien käyttö, joissa on kova vaippa, joka ei peitä ydintä kokonaan tai johon on tehty viiltoja;
 - (xx) henkilön kunniaa loukkaavat rikokset, erityisesti epäinhimillinen ja halventava kohtelu;
 - (xxi) raiskaus, seksuaalinen orjuus, pakkoprotituutio, pakkoraskaus 3 artiklan f) kohdan määritelmän mukaisesti, pakkosterilisaatio tai muu seksuaalisen väkivallan muoto, joka on samalla Geneven yleissopimusten vakava loukkaus;
 - (xxii) siviilihenkilöiden tai muiden suojeltujen henkilöiden läsnäolon hyväksikäyttäminen, jotta sotatoimet eivät ulottuisi tiettyihin kohteisiin, alueisiin tai sotavoimiin;
 - (xxiii) tahallinen hyökkäys sellaisia rakennuksia, tarvikkeita, lääkintäyksiköitä ja kuljetusvälineitä sekä henkilöitä vastaan, jotka käyttävät Geneven yleissopimuksissa tarkoitettuja tunnusmerkkejä kansainvälisen oikeuden mukaisesti;
 - (xxiv) siviilien tahallinen nälkään sodankäyntimuotona estämällä heitä saamasta hengissä selviytymisen kannalta välttämättömiä hyödykkeitä, kuten estämällä tahallisesti avustustarvikkeiden toimittaminen Geneven yleissopimusten vastaisesti;

- (xxv) alle viisitoistavuotiaiden lasten ottaminen tai värvääminen kansallisiin asevoimiin tai heidän käyttämisensä osallistumaan aktiivisesti vihollisuuksiin;
- (c) valtiosisäisten aseellisten selkkausten osalta vakavia 12 päivänä elokuuta 1949 tehdyn neljän Geneven yleissopimuksen yhteisen 3 artiklan loukkauksia, eli mitä tahansa seuraavista teoista, kun ne tehdään sellaisia henkilöitä vastaan, jotka eivät aktiivisesti osallistu vihollisuuksiin, mukaan luettuna asevoimien jäsenet, jotka ovat laskeneet aseensa ja jotka ovat tulleet taistelukyvyttömiksi sairauden, haavoittumisen, vangitsemisen tai muun syyn vuoksi:
- (i) henkeen ja henkilöön kohdistuva väkivalta, erityisesti murha kaikissa muodoissa, silpominen, julma kohtelu ja kidutus;
 - (ii) henkilön kunniaa loukkaavat rikokset, erityisesti epäinhimillinen ja halventava kohtelu;
 - (iii) panttivankien ottaminen.
 - (iv) rangaistuksen määrääminen ja teloitus ilman laillisesti perustetun tuomioistuimen antamaa aikaisempaa tuomiota, johon liittyvät kaikki yleisesti välttämättömiksi tunnustetut oikeudelliset takeet.
- (d) 4 artiklan c) kohtaa sovelletaan valtiosisäisiin aseellisiin selkkauksiin, mutta ei valtiosisäisiin levottomuuksiin ja jännittyneisiin tilanteisiin, kuten mellakoihin, erillisiin ja satunnaisiin väkivaltaisuuksiin tai muihin vastaaviin tekoihin;
- (e) muita vakavia valtiosisäisiin aseellisiin selkkauksiin sovellettavan oikeuden ja tapojen loukkauksia, kansainvälisen oikeuden järjestelmän puitteissa, eli mitä tahansa seuraavista teoista:
- (i) tahallinen hyökkäys koko siviiliväestöä vastaan tai sellaisia yksittäisiä siviilihenkilöitä vastaan, jotka eivät välittömästi osallistu vihollisuuksiin;
 - (ii) tahallinen hyökkäys sellaisia rakennuksia, tarvikkeita, lääkintäyksiköitä ja kuljetusvälineitä sekä henkilöitä vastaan, jotka käyttävät Geneven yleissopimuksissa tarkoitettuja tunnusmerkkejä kansainvälisen oikeuden mukaisesti;
 - (iii) tahallinen hyökkäys Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan mukaisissa humanitaarisissa avustustehtävissä tai rauhanturvaamistehtävissä toimivaa henkilöstöä tai näihin tehtäviin liittyviä rakennelmia, materiaalia, yksikköjä tai ajoneuvoja vastaan, kun nämä ovat oikeutettuja siviilihenkilöille tai siviilikohteille myönnettävään suojaan kansainvälisen aseellisia selkkauksia koskevan oikeuden nojalla;
 - (iv) tahallinen hyökkäys uskonnon harjoittamiseen, opetukseen, taiteiden tai tieteen harjoittamiseen tai hyväntekeväisyystarkoitukseen käytettäviä rakennuksia, historiallisia muistomerkkejä, sairaaloita ja sairaiden ja haavoittuneiden vastaanottoasemia vastaan, sillä edellytyksellä, että nämä eivät ole sotilaskohteita;

- (v) kaupungin tai paikan ryöstäminen, vaikka se tapahtuisi hyökkäyksen yhteydessä;
 - (vi) raiskaus, seksuaalinen orjuus, pakkoprostituutio, pakkoraskaus tämän artiklan 3 kohdan f) alakohdan määritelmän mukaisesti, pakkosterilisaatio tai muu seksuaalisen väkivallan muoto, joka on samalla neljän Geneven yleissopimuksen yhteisen 3 artiklan vakava loukkaus;
 - (vii) alle 15-vuotiaiden lasten ottaminen tai värvääminen asevoimiin tai aseistautuneisiin ryhmiin, tai heidän käyttämisensä osallistumaan aktiivisesti vihollisuuksiin;
 - (viii) määräys siirtää siviiliväestöä selkkaukseen liittyvistä syistä, elleivät kyseisten siviilihenkilöiden turvallisuus tai pakottavat sotilaalliset syyt vaadi sitä;
 - (ix) vastapuolen sotilaan petollinen surmaaminen tai haavoittaminen;
 - (x) ilmoitus, jonka mukaan armoa ei anneta;
 - (xi) selkkauksen toisen osapuolen määräysvaltaan kuuluvien henkilöiden silpominen tai näiden alistaminen lääketieteellisiin tai tieteellisiin kokeisiin, jotka eivät ole perusteltavissa kyseisten henkilöiden lääkärin-, hammas- tai sairaalahoidolla tai joita ei tehdä kyseisten henkilöiden etujen mukaisesti, ja jotka aiheuttavat kyseisten henkilöiden kuoleman tai vakavasti vaarantavat heidän terveytensä;
 - (xii) vastapuolen omaisuuden tuhoaminen tai haltuunotto, elleivät selkkaukseen liittyvät pakottavat syyt edellytä sellaista tuhoamista tai haltuunottoa.
- (f) Tämän artiklan 4 kohdan e) alakohtaa sovelletaan valtionsisäisiin aseellisiin selkkauksiin, mutta ei valtionsisäisiin levottomuuksiin ja jännittyneisiin tilanteisiin, kuten mellakoihin, erillisiin ja satunnaisiin väkivaltaisuuksiin tai muihin vastaaviin tekoihin. Sitä sovelletaan aseellisiin selkkauksiin, jotka tapahtuvat valtion alueella, kun siellä on meneillään pitkällinen valtion viranomaisten ja järjestäytyneiden aseistautuneiden ryhmien välinen tai tällaisten ryhmien välinen aseellinen selkkkaus.
5. Tämän artiklan 4 kohdan c) ja e) alakohdan määräykset eivät vaikuta hallituksen velvollisuuteen ylläpitää tai palauttaa laki ja järjestys valtioon tai puolustaa valtion yhtenäisyyttä ja alueellista koskemattomuutta kaikin laillisin keinoin.
6. Tätä yleissopimusta sovellettaessa rikoksia, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan, ei pidetä poliittisina rikoksina tai poliittisiin rikoksiin liittyvinä rikoksina tai poliittisista vaikuttimista tehtyinä rikoksina.

6 artikla Tämän yleissopimuksen valinnainen soveltaminen

Osapuolet voivat sopia soveltavansa tätä yleissopimusta, rajoittamatta kuitenkaan 2 artiklan soveltamista, kaikkiin sellaisiin tekoja koskeviin pyyntöihin, jotka täyttävät kaikki seuraavat edellytykset:

- (a) Toimintaa pidetään kansainvälisen oikeuden mukaan joukkotuhontarikoksena, rikoksena ihmisyyttä vastaan, sotarikoksena, hyökkäysrikoksena, kidutuksena tai tahdonvastaisena katoamisena;
- (b) Toimintaa pidetään pyynnön esittäneen osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaan joukkotuhontarikoksena, rikoksena ihmisyyttä vastaan, sotarikoksena, hyökkäysrikoksena, kidutuksena tai tahdonvastaisena katoamisena;
- (c) Toimintaa pidetään pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaan rikoksena, jonka johdosta rikoksenteijä luovutetaan.

7 artikla Kriminalisointi

1. Kunkin osapuolen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että rikokset, joihin osapuoli soveltaa tätä yleissopimusta 2 artiklan mukaisesti, ovat rikoksia myös kyseisen osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaan.
2. Jokaisen osapuolen on säädettävä 1 kohdassa tarkoitetut rikokset rangaistaviksi asianmukaisin, niiden vakavuuden huomioon ottavin rangaistuksin.

8 artikla Toimivalta

1. Kukin osapuoli ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin ulottaakseen tuomiovaltansa rikoksiin, joihin tätä yleissopimusta 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti sovelletaan, sekä mihin tahansa muuhun rikokseen, joihin se on ilmoittanut sitä 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti soveltavansa, seuraavissa tapauksissa:
 - (a) kun rikokset on tehty millä tahansa sen toimivaltaan kuuluvalla alueella tai kyseiseen maahan rekisteröidyllä aluksella tai ilma-aluksella;
 - (b) kun oletettu rikoksenteijä on kyseisen maan kansalainen.
2. Kukin osapuoli voi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin ulottaakseen tuomiovaltansa rikoksiin, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti, sekä mihin tahansa muuhun rikokseen, joihin se on ilmoittanut sitä 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti soveltavansa, seuraavissa tapauksissa:
 - (a) kun oletettu rikoksenteijä on kansalaisuudeton henkilö, jolla on asuinpaikka kyseisen maan alueella;
 - (b) kun uhri on kyseisen maan kansalainen.
3. Kunkin osapuolen on myös ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin ulottaakseen tuomiovaltansa tällaisiin rikoksiin, kun oletettu rikoksenteijä on jollain sen toimivaltaan kuuluvalla alueella eikä se luovuta oletettua rikoksenteijää 1 tai 2 kohdissa tarkoitettuun valtioon tai toimivaltaisen kansainvälisen rikostuomioistuimen tai muun kansainvälisen tuomioistuimen eteen.
4. Tämä yleissopimus ei estä soveltamasta rikosoikeudellista toimivaltaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

9 artikla Kansalaiset

Tätä yleissopimusta sovellettaessa jokainen osapuoli voi milloin tahansa tallettajalle osoitetulla kirjallisella ilmoituksella määritellä, mitä käsitteellä ”kansalainen” tarkoitetaan sen kansallisten lakien mukaan.

10 artikla Yleinen yhteistyöperiaate

Osapuolten on tehtävä tämän yleissopimuksen mukaiset yhteistyöpyynnöt omien kansallisten lakiansa mukaisesti.

11 artikla Vanhentumisaika

Tätä yleissopimusta sovellettaessa niihin rikoksiin, joihin tätä yleissopimusta sen 2 artiklan mukaisesti sovelletaan, ei sovelleta kansainvälisen oikeuden vastaisia vanhentumisaikoja.

12 artikla Valitusoikeus

1. Kunkin osapuolen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että jonkun väittäessä, että on tapahtunut tai tapahtumassa rikoksia, joihin osapuoli soveltaa tätä yleissopimusta 2 artiklan mukaisesti, kyseisellä henkilöllä on oikeus tehdä asiasta valitus osapuolen toimivaltaisille viranomaisille.
2. Osapuolten on sitouduttava tutkimaan saamansa valitukset pikaisesti ja puolueettomasti omien kansallisten lakiansa ja tarvittaessa asiaan liittyvien kansallisten linjausten mukaisesti.

13 artikla Alustavat toimenpiteet

1. Jos osapuolen alueella olevan henkilön epäillään syyllistyneen rikokseen, johon osapuoli soveltaa tätä yleissopimusta 2 artiklan mukaisesti, osapuolen tulee tutkittuaan käytettävissään olevat tiedot ja vakuututtuaan olosuhteiden siihen oikeuttavan pidättää tämä henkilö tai muilla oikeudellisilla toimenpiteillä varmistaa tämän henkilön läsnäolo omien kansallisten lakiansa mukaisesti. Pidätystä tai muita toimenpiteitä voidaan jatkaa vain niin kauan kuin se on tarpeen, jotta rikosoikeudellinen tai luovuttamismenettely on saatu vireille.
2. Tällaisen osapuolen on viipymättä suoritettava asiasta esitutkinta.
3. Jokaisen 1 kohdan mukaisesti pidätetyn henkilön tulee saada apua päästäkseen suoraan yhteyteen sen valtion lähimmän asianomaisen edustajan kanssa, jonka kansalainen tämä henkilö on, tai jos henkilö on kansalaisuudeton, sen valtion edustajan kanssa, jossa kyseinen henkilö asuu vakinaisesti.
4. Kun osapuoli on tämän artiklan määräysten mukaisesti pidättänyt henkilön, sen on viipymättä ilmoitettava 8 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuille osapuolille, että tällainen henkilö on pidätettynä ja ilmoittaa seikat, jotka oikeuttavat hänen pidättämiseensä. Osapuolen, joka suorittaa 2 kohdassa tarkoitettua esitutkinnan, on tarvittaessa viipymättä ilmoitettava mainituille osapuolille tutkinnan tuloksista ja siitä, aikooko se käyttää asiassa tuomiovaltaansa.

14 artikla Aut dedere, aut iudicare -periaate

1. 8 artiklassa käsitellyissä tapauksissa, jos osapuoli, jonka toimivaltaan kuuluvalla alueella sellaisesta rikoksesta epäilty henkilö, johon osapuoli soveltaa tätä yleissopimusta 2 artiklan mukaisesti, ei luovuta epäiltyä toisen osapuolen haltuun tai toimivaltaisen kansainvälisen rikostuomioistuimen tai muun kansainvälisen tuomioistuimen eteen, sen on saatettava asia omien toimivaltaisten viranomaistensa käsiteltäväksi syytteeseenpanoa varten.
2. Kyseiset viranomaiset tekevät päätöksensä asiassa samalla tavoin kuin jos käsiteltävänä olisi mikä tahansa muu kyseisen osapuolen lain mukaan vakavanlaatuisena pidetty rikos. Tämän yleissopimuksen 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa syytteeseen asettamiseen ja rikoksesta tuomitsemiseen vaadittavaan todistusaineistoon sovellettavat vaatimukset eivät saa olla yhtään sen väljempiä kuin vaatimukset, joita sovelletaan 8 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.
3. Jos henkilöä vastaan on ryhdytty syytetoimiin minkä tahansa rikoksen nojalla, johon tätä yleissopimusta sovelletaan, hänelle taataan oikeudenmukainen kohtelu kaikissa prosessin vaiheissa.

15 artikla Oikeushenkilöiden vastuu

1. Kukin osapuoli toteuttaa oikeusperiaatteidensa mukaisesti tarpeelliset toimenpiteet oikeushenkilöiden vastuun vahvistamiseksi osallisuudesta rikoksiin, joihin kyseinen osapuoli soveltaa tätä yleissopimusta 2 artiklan mukaisesti.
2. Osapuolen oikeusperiaatteista riippuen oikeushenkilöiden vastuu voi olla rikos- tai siviilioikeudellinen tai hallinnollinen.
3. Oikeushenkilön vastuu ei vaikuta rikokseen syyllistyneiden luonnollisten henkilöiden rikosoikeudelliseen vastuuseen.
4. Kunkin osapuolen tulee erityisesti varmistaa, että tämän artiklan mukaisesti vastuuseen saatetuille oikeushenkilöille voidaan langettaa tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia rikosoikeudellisia tai muita seuraamuksia, kuten sakkorangaistuksia.

16 artikla Henkilötietojen käyttö ja suojaaminen

1. Osapuolten on huolehdittava siitä, että osapuolelta toiselle siirrettyjä henkilötietoja käytetään vain niihin tarkoituksiin, joita varten ne on siirretty. Henkilötietoja ei tule käyttää tarkoituksiin, jotka eivät vastaa tätä käyttötarkoitusta. Henkilötietoja ei tule siirtää kolmansille valtioille tai kansainvälisille järjestöille ilman sen osapuolen suostumusta, joka on alun perin henkilötiedot siirtänyt. Alun perin henkilötiedot siirtänyt osapuoli voi määrittellä ehdot, joita pyynnön esittäneen osapuolen tulee noudattaa, mikäli tietoja siirretään edelleen.
2. Silloin kun pyynnön vastaanottanut osapuoli on asettanut henkilötietojen käyttöä koskevia erityisehtoja luovuttamilleen tiedoille, pyynnön esittäneen osapuolen on pyynnön vastaanottaneen osapuolen pyynnöstä annettava tietoa siitä, mihin kyseisiä henkilötietoja on käytetty.

3. Jos sen jälkeen, kun tieto on luovutettu pyynnön esittäneelle osapuolelle, pyynnön vastaanottaneen osapuolen tietoon tulee olosuhteita, joiden vuoksi se voi tietyissä tapauksissa vaatia lisäehtojen asettamista, pyynnön vastaanottaneen osapuolen keskusviranomaisen voi neuvotella pyynnön esittäneen osapuolen keskusviranomaisen kanssa määrittääkseen, missä määrin tietoa voi suojata.
4. Osapuolet siirtävät toisilleen paikkansapitäviä henkilötietoja. Jos ilmenee, että siirretyt henkilötiedot ovat olleet virheellisiä tai jos käy ilmi, ettei pyynnön esittäneen tai vastaanottaneen osapuolen olisi pitänyt siirtää henkilötietoja, asianosaiselle osapuolelle tulee ilmoittaa asiasta viipymättä. Kyseisen osapuolen on viipymättä oikaistava tai poistettava nämä henkilötiedot, ellei niitä tarvita tämän artiklan 8 ja 9 kohdan soveltamistarkoituksessa.
5. Asianomaiselle henkilölle on pyynnöstä ilmoitettava kaikesta kyseiseen henkilöön liittyvän tiedon siirtämisestä sekä sen aiotusta käyttötarkoituksesta. Tiedonsaantia voidaan kuitenkin rajoittaa, jottei aiheutettaisi haittaa rikosten torjunnalle, selvittämislle, tutkinnalle ja niistä syyttämislle.
6. Pynnön esittäneen osapuolen on poistettava tai tehtävä siirretyt henkilötiedot nimettömiksi heti kun niitä ei enää tarvita siihen tarkoitukseen, jota varten ne on siirretty, paitsi silloin, kun tietojen säilyttäminen on tarpeen 8 ja 9 kohdassa tarkoitettujen oikeuksien toteuttamiseksi
7. Vastaanottavan osapuolen on varmistettava, että saadut henkilötiedot on asianmukaisesti suojattu tahattomalta häviämiseltä, tahattomalta tai laittomalta tuhoamiselta ja muuttamiselta, luvattomalta luovuttamiselta tai tietoihin pääsylvä tai muilta henkilötietojen luvattomilta käsittelytavoilta.
8. Tätä yleissopimusta sovellettaessa osapuolten on varmistettava, että henkilöllä, jota tiedonsiirto koskee, on oikeus pyytää tiedot toimittaneelta tai ne vastaanottaneelta osapuolelta, että hänelle annetaan pääsy itseään koskeviin henkilötietoihin tai että osapuoli oikaisee tai poistaa ne. Tämän oikeuden käyttöä voidaan rajoittaa, jos se vaarantaisi jonkin 1 kohdassa mainituista tarkoituksista tai muiden ihmisten oikeuksien tai vapauksien käyttöä.
9. Osapuolten on varmistettava, että asianosaisilla on oikeus turvautua tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin, mikäli jotain tähän artiklaan perustuvista velvollisuuksista on laiminlyöty.
10. Pynnön vastaanottanut osapuoli ei ole velvollinen siirtämään henkilötietoja, jos tiedonsiirtoa koskeva kansallinen lainsäädäntö kieltää sen siirtämisen tai jos sillä on syytä olettaa, että siirto vaikuttaisi haitallisesti asianomaisen henkilön oikeutettuihin etuihin.

17 artikla Oma-aloitteinen tietojenvaihto

1. Osapuoli voi oman kansallisen lainsäädännön rajoittamatta ilman ennalta esitettyä pyyntöä toimittaa toiselle osapuolelle tietoja rikoksista, joihin se tätä yleissopimusta soveltaa, jos se uskoo, että tällainen tieto auttaisi tätä osapuolta aloittamaan tutkimuksia tai rikosoikeudellisia toimia tai viemään niitä menestyksekkäästi päätökseen tai se voisi saada kyseisen osapuolen esittämään tämän yleissopimuksen mukaisesti laaditun pyynnön. Rajoittamatta muiden välineiden suotuisampien ehtojen soveltamista, oma-aloitteisen

tietojenvaihdon tulee tapahtua asianomaisten osapuolten toimivaltaisten viranomaisten kautta.

2. Tämän artiklan 1 kohdan mukainen tiedon välittäminen ei kuitenkaan rajoita tiedot luovuttaneen osapuolen suorittamia tutkimuksia tai rikosoikeudellisia toimia.
3. Tiedot vastaanottaneiden toimivaltaisten viranomaisten tulee noudattaa tietoja luovuttaneen osapuolen pyyntöä pitää tiedot luottamuksellisina, edes väliaikaisesti, tai niiden käyttöä koskevia rajoituksia.
4. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 3 kohdassa määrätään, tiedot vastaanottanut osapuoli voi paljastaa omassa oikeusmenettelyssään tietoja, jotka todistavat syytetyn syyttömäksi. Tällaisessa tapauksessa tiedot vastaanottanut osapuoli ilmoittaa asiasta tiedot luovuttaneelle osapuolelle ennen niiden paljastamista ja, jos näin on pyydetty, neuvottelee asiasta tiedot luovuttaneen osapuolen kanssa. Mikäli ennalta ilmoittaminen ei ole poikkeuksellisesti mahdollista, vastaanottaneen osapuolen on ilmoitettava viipymättä tiedot luovuttaneelle osapuolelle tiedon paljastamisesta.
5. Tiedot luovuttaneen osapuolen niin pyytäessä annettuja tietoja ei tule käyttää todisteena rikosoikeudellisessa menettelyssä ennen kuin keskinäistä oikeusapua koskevaan pyyntöön on suostuttu.

18 artikla Kustannukset

1. Tämän yleissopimuksen nojalla tehtäviin pyyntöihin liittyvistä tavanomaisista kustannuksista vastaa pyynnön vastaanottanut osapuoli, jollei tässä yleissopimuksessa toisin määritellä tai jollei osapuolten kesken ole toisin sovittu. Jos pyynnön täyttämisen vaatii merkittäviä tai tavallisuudesta poikkeavia kuluja, osapuolet neuvottelevat keskenään ratkaistakseen, minkälaisin ehdoin pyyntö pannaan täytäntöön ja millä tavoin kustannuksista vastataan.
2. Seuraavista kustannuksista vastaa tai ne korvaa pyynnön esittänyt osapuoli, ellei pyynnön vastaanottanut osapuoli päätä olla vaatimatta korvausta kaikista seuraavista kustannuksista tai osasta niitä:
 - (a) kustannukset, jotka johtuvat asiantuntijoiden osallistumisesta toimiin pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueella;
 - (b) video- ja puhelinyhteyksien järjestämiseen ja huoltoon liittyvät kustannukset;
 - (c) pyynnön vastaanottaneen osapuolen toimittamille tulkeille maksettavat palkkiot;
 - (d) todistajille suoritettavat hyvitykset sekä heidän matka- ja oleskelukulunsa pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueella.
3. kuluista, jotka aiheutuvat 36 artiklan mukaisesta pidätetyn henkilön kuljettamisesta pyynnön esittäneen osapuolen haltuun, vastaa pyynnön esittänyt osapuoli.
4. Kuluista, jotka aiheutuvat luovutettavaksi pyydetyn henkilön kuljettamisesta pyynnön esittäneen osapuolen haltuun, vastaa pyynnön esittänyt osapuoli.

5. Kuluista, jotka aiheutuvat rikoksesta tuomitun henkilön kuljettamisesta tuomion täytäntöönpanosta vastaavan osapuolen haltuun, vastaa kyseinen osapuoli.

19 artikla Keskinäiseen oikeusapuun ja luovutukseen liittyvät määritelmät

Tätä yleissopimusta sovellettaessa:

- (a) ”menetetyksi tuomitseminen”, johon tarvittaessa sisältyvät myös menettämisseuraamukset, tarkoittaa toimivaltaisen tuomioistuimen tai muun viranomaisen antamaa päätöstä, jolla omaisuus määrätään lopullisesti menetetyksi;
- (b) ”jäädettäminen” tai ”takavarikointi” tarkoittaa tuomioistuimen tai muun toimivaltaisen viranomaisen antaman päätöksen nojalla annettua omaisuuden siirtämistä, muuntamista, luovuttamista tai liikuttamista koskevaa väliaikaista kieltoa tai omaisuuden ottamista haltuun tai valvontaan;
- (c) ”rikoksen tuottama hyöty” tarkoittaa sellaista rikoksesta peräisin olevaa, suoraan tai välillisesti saatua omaisuutta, johon tätä yleissopimusta sovelletaan;
- (d) ”omaisuus” tarkoittaa kaikenlaista aineellista tai aineetonta, irtainta tai kiinteää omaisuutta sekä oikeudellisia asiakirjoja ja välineitä, joilla todistetaan omistus- tai muu oikeus tällaiseen omaisuuteen.

II OSA. KESKUSVIRANOMAISET JA VIESTINTÄ

20 artikla Keskusviranomaiset

1. Jokainen osapuoli nimeää yhden tai useamman keskusviranomaisen. Keskusviranomaiset vastaavat yhteistyöpyyntöjen ja niihin liittyvän tiedon lähettämisestä ja vastaanottamisesta tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti ja kannustavat keskusviranomaisia täyttämään pyynnöt ripeästi ja asianmukaisesti.
2. Jos osapuolella on erityisalue tai alue, jolla on erillinen järjestelmä tämän yleissopimuksen puitteissa tapahtuvaa yhteistyötä varten, se voi nimetä erillisen keskusviranomaisen hoitamaan tämän artiklan 1 kohdan mukaisia tehtäviä kyseisellä alueella.
3. Jos osapuolella on erillinen keskusviranomainen, joka vastaa pyyntöjen ja tiedon lähettämisestä ja vastaanottamisesta tämän yleissopimuksen erityisten määräysten mukaisesti, se voi nimetä erillisen keskusviranomaisen hoitamaan tämän artiklan 1 kohdan mukaisia tehtäviä täyttääkseen yleissopimuksen asianmukaiset määräykset.
4. Yhden tai useamman osapuolen pyynnöstä keskusviranomaisten kesken voidaan järjestää tämän yleissopimuksen soveltamiseen liittyviä neuvotteluja.
5. Jokainen osapuoli nimeää 1 kohdan mukaisesti yhden tai useamman keskusviranomaisen allekirjoittaessaan tämän yleissopimuksen tai tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tallettajalle osoitetulla selityksellä. Jokainen osapuoli voi tämän jälkeen koska tahansa vastaavalla tavalla muuttaa selityksensä ehtoja.

21 artikla Viestintäkanava ja keskitetyt asiointipisteet

1. Tämän yleissopimuksen mukaisesti esitetyt pyynnöt ja kaikki niihin liittyvä viestintä on toimitettava osapuolten nimeämille keskusviranomaisille.
2. Osapuoli voi allekirjoittaessaan tämän yleissopimuksen tai tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tai koska tahansa tämän jälkeen tallettajalle osoitetulla ilmoituksella antaa selityksen, jonka nojalla sille osoitetut pyynnöt tulee välittää diplomaattiteitse ja/tai Kansainvälisen rikospoliisijärjestön kautta.
3. Helpottaakseen tämän yleissopimuksen mukaisesti tehdyn yksittäisen pyynnön täyttämiseen liittyvää tehokasta viestintää kukin osapuoli voi nimetä keskusviranomaistensa keskuudesta keskitetyn asiointipisteen rajoittamatta kuitenkaan 20 artiklan 1 ja 4 kohtien soveltamista. Nämä asiointipisteet voivat olla yhteydessä toisiinsa tällaisen pyynnön täyttämiseen liittyvissä käytännön asioissa.
4. Kunkin osapuolen on ilmoitettava nimeämänsä keskitetyt asiointipisteet 85 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
5. Kaikki tähän yleissopimukseen perustuvat pyynnöt, tiedot tai viestintä voidaan asianomaisten osapuolten niin sopiessa toimittaa suojatuin sähköisin menetelmin samalla huomioiden tarve suojata viestinnän luottamuksellisuus ja varmistaa sen aitous. Joka tapauksessa asianomaisten osapuolten tulee milloin tahansa pyydettyä toimittaa joko alkuperäiset asiakirjat tai niiden oikeaksi todistetut jäljennökset.

22 artikla Hyväksytyt kielet

1. Pyynnöt tulee esittää pyynnön vastaanottaneen osapuolen hyväksymällä kielellä.
2. Kukin osapuoli ilmoittaa, mikä kieli tai kielet ovat sen hyväksymiä, ilmoittamalla asiasta osapuolten keskusviranomaisille tai 85 artiklan 2 ja 3 kohdan ehtojen täyttyessä valtiolle, joka on nimetty antamaan tilapäistä lisätukea.

III OSA. KESKINÄINEN OIKEUSAPU

23 artikla III osan soveltamisala

1. Osapuolten on annettava toisilleen mahdollisimman laajaa keskinäistä oikeusapua sellaisten rikosten tutkinnan, syytteenpanon ja oikeudenkäyntien yhteydessä, joihin ne soveltavat tätä yleissopimusta.
2. Keskinäistä oikeusapua on annettava niin suuressa määrin kuin se on pyynnön vastaanottaneen osapuolen asiaa koskevien lakien, sopimusten ja järjestelyjen nojalla mahdollista liittyen sellaisten rikosten tutkintaan, syytteenpanoon ja oikeusmenettelyyn, joista oikeushenkilö voidaan asettaa vastuuseen pyynnön esittäneen osapuolen alueella 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

24 artikla Pyyntö ja sitä tukevat asiakirjat

Tämän yleissopimuksen määräysten nojalla annettavaan keskinäiseen oikeusapuun voi kuulua:

- (a) todisteiden tai lausumien esittämistä myös videokokousten välityksellä, sikäli kuin pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallinen lainsäädäntö sen sallii;
- (b) esine- ja paikkatutkimuksia;
- (c) tiedon, todistusaineiston ja asiantuntijalausuntojen antamista;
- (d) etsintöjen ja takavarikoiden suorittamista;
- (e) oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiannon suorittamista;
- (f) asiaa koskevien asiakirjojen tai sähköisen tiedon, kuten virallisten, pankki-, talous-, yritys- tai liiketoiminta-asiakirjojen, toimittamista alkuperäisinä tai tarvittaessa oikeaksi todistettuina jäljennösinä;
- (g) toimia, joilla helpotetaan henkilöiden vapaaehtoista todistamista ja pidätettyjen henkilöiden väliaikaista siirtämistä pyynnön esittäneen osapuolen alueella;
- (h) erityisten tutkintatekniikoiden käyttämistä;
- (i) rajojen kummallakin puolella tapahtuvaa tarkkailua;
- (j) yhteisten tutkintaryhmien asettamista;
- (k) toimenpiteitä, joita uhrien ja todistajien sekä heidän oikeuksiensa riittävä suojelu edellyttää;
- (l) kaiken muun sellaisen avun antamista, joka ei ole pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallisen lainsäädännön vastaista.

25 artikla Pyyntö ja sitä tukevat asiakirjat

1. Keskinäistä oikeusapua koskeva pyyntö tulee esittää kirjallisesti siten, että pyynnön vastaanottanut osapuoli voi todeta pyynnön aitouden.

2. Keskinäistä oikeusapua koskevan pyynnön tulee sisältää tai siihen tulee liittää seuraavat asiat:
 - (a) pyynnön esittäneen viranomaisen henkilöllisyys;
 - (b) sen tutkinnan, syytteen tai oikeudenkäynnin aihe ja luonne, johon pyyntö liittyy, sekä tutkintaa, syytteesenpanoa tai oikeuskäsittelyä hoitavan viranomaisen nimi ja tehtävät;
 - (c) yhteenveto asiaa koskevista seikoista, paitsi jos ne liittyvät oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantamista koskeviin pyyntöihin;
 - (d) selvitys asiaa koskevasta kansallisesta lainsäädännöstä viiteteksteineen sekä lausunto siitä, mitä rangaistuksia rikoksista on määrätty tai voidaan määrätä;
 - (e) kuvaus pyydetystä oikeusavusta sekä yksityiskohtaiset tiedot mahdollisista menettelyistä, joita pyynnön esittänyt osapuoli toivoo noudatettavan;
 - (f) mahdollisuuksien mukaan kaikkien asianomaisten henkilöiden henkilöllisyys, olinpaikka ja kansallisuus;
 - (g) tarkoitukset, joita varten todisteita, tietoa tai toimenpiteitä pyydetään, ja tarvittaessa niiden merkitys tapauksen tutkinnan, syytteesenpanon tai oikeuskäsittelyn kannalta;
 - (h) tarvittaessa määräaika, jonka kuluessa apu tulisi toimittaa sekä syyt tähän;
 - (i) tarvittaessa selvitys asiaa koskevasta kansallisesta lainsäädännöstä, jonka nojalla todistaja voi kieltäytyä todistamasta.
3. Kiireellisissä tilanteissa, kun sekä pyynnön esittänyt että sen vastaanottanut osapuoli tähän suostuvat, pyynnöt voi esittää suullisesti tai muilla tavoin, joista jää kirjallinen todiste, mutta ne on vahvistettava tämän artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisella tavalla niin pian kuin se suinkin on mahdollista.

26 artikla Keskinäistä oikeusapua koskevien pyyntöjen luottamuksellisuus

Pyynnön vastaanottaneen osapuolen tulee pitää pyyntöön liittyvät asiat sekä sen sisältö ja tulos luottamuksellisina, paitsi siltä osin, mitä pyynnön täyttäminen vaatii. Mikäli pyynnön vastaanottanut osapuoli ei pysty sitoutumaan luottamuksellisuusvaatimuksen täyttämiseen, sen on ilmoitettava asiasta viipymättä pyynnön esittäneelle osapuolelle. Pynnön esittänyt osapuoli päättää, tulisiko pyyntö täyttää joka tapauksessa.

27 artikla Väliaikaiset toimenpiteet

1. Pynnön esittäneen osapuolen pyynnöstä pyynnön vastaanottanut osapuoli voi oman kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti ryhtyä väliaikaisiin toimenpiteisiin suojellakseen todistusaineistoa, säilyttääkseen vallitsevan tilanteen tai suojatakseen vaarantuneita oikeudellisia etuja.
2. Pynnön vastaanottanut osapuoli voi täyttää pyynnön toteuttaa väliaikaisia toimenpiteitä osittain tai tietyin ehdoin, kuten rajoittamalla pyydettyjen toimenpiteiden kesto.

28 artikla Lisätiedot

Mikäli pyynnön vastaanottanut osapuoli katsoo, että keskinäistä oikeusapua koskevan pyynnön tueksi annetut tiedot eivät ole riittäviä, jotta se voisi tehdä päätöksen tai täyttää pyynnön, se voi pyytää lisätietoja ilmoittamansa kohtuullisen ajan kuluessa.

29 artikla. Keskinäisen oikeusavun oikeudelliset perusteet

Jos osapuoli, joka asettaa keskinäisen oikeusavun antamisen ehdoksi valtioiden välisen sopimuksen, saa oikeusapupyynnön sellaiselta toiselta osapuolelta, jonka kanssa sillä ei ole keskinäistä oikeusapupyntösopimusta, sen tulee pitää tätä yleissopimusta keskinäinen oikeusavun oikeudellisena perustana kaikkien rikosten osalta, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan.

30 artikla Keskinäisen oikeusavun antamisesta kieltäytymisen perusteet

1. Keskinäisen oikeusavun antamisesta voi kieltäytyä ottaen asianmukaisesti huomioon 2 kohdassa esitetyt periaatteet mikäli:
 - (a) pyynnön vastaanottaneella osapuolella on perustellut syyt uskoa, että oikeusapupyntö on esitetty henkilön asettamiseksi syytteeseen tai rankaisemiseksi hänen rotunsa, sukupuolensa, ihonvärinsä, fyysisen tai psyykkisen vammansa, seksuaalisen suuntautumisen, uskontonsa, kansalaisuutensa, etnisen alkuperänsä tai poliittisten mielipiteidensä tai tiettyyn sosiaaliseen ryhmään kuulumisen vuoksi tai että pyynnön noudattaminen vaikeuttaisi henkilön asemaa tällaisesta syystä;
 - (b) pyyntö koskee rikosta, josta voidaan määrätä kuolemanrangaistus pyynnön esittäneen osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, paitsi siinä tapauksessa, että pyynnön vastaanottaneen osapuolen oman kansallisen lainsäädännön mukaisesti:
 - (i) pyynnön esittänyt osapuoli antaa uskottavat, riittävät ja tehokkaat takeet siitä, ettei kuolemantuomiota määrätä, tai pyynnön vastaanottaneen osapuolen pyynnöstä suostuu ehtoihin, jotka täyttävät pyynnön vastaanottaneen osapuolen tätä koskevat vaatimukset; tai
 - (ii) jos kuolemantuomio on jo määrätty, ja mikäli se pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti on mahdollista, pyynnön esittänyt osapuoli antaa uskottavat, riittävät ja tehokkaat takeet siitä, ettei kuolemantuomiota panna täytäntöön, tai pyynnön vastaanottaneen osapuolen pyynnöstä suostuu ehtoihin, jotka täyttävät pyynnön vastaanottaneen osapuolen tätä koskevat vaatimukset;
 - (c) pyyntö koskee tosiseikkoja, joiden perusteella pyynnön vastaanottanut osapuoli on antanut rikoksesta syytetylle lopullisen tuomion samanlaiseen rikolliseen toimintaan perustuvan rikoksen perusteella;
 - (d) on perusteltu syy uskoa, että oikeusapupyynnön kohteena oleva henkilö joutuisi kidutuksen tai muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen kohteeksi, tai että pyynnön esittänyt osapuoli loukkaisi räikeästi hänen oikeuttaan oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin tai hänen perusihmisoikeuksiaan

tavalla, joka on vastoin pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallista lainsäädäntöä;

- (e) pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallinen lainsäädäntö kieltäisi sen viranomaisia toteuttamasta pyydettyjä toimia liittyen samanlaiseen rikolliseen toimintaan perustuvaan rikokseen, jos asian tutkinta, syytteesenpano tai oikeudenkäynti olisi tapahtunut sen oman tuomiovallan nojalla;
- (f) pyyntöä ei ole esitetty tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti;
- (g) pyynnön vastaanottanut osapuoli katsoo, että pyynnön täyttäminen vaikuttaisi todennäköisesti kielteisesti sen täysivaltaisuutteen, turvallisuutteen, yleiseen järjestykseen tai muihin keskeisiin etuihin;
- (h) pyyntö on esitetty pyynnön esittäneen osapuolen poikkeus- tai erityistuomioistuimen puolesta, elleivät pyynnön esittäneen osapuolen toimivaltaiset viranomaiset pysty esittämään riittäviksi katsottavia takeita siitä, että tuomion langettaa tuomioistuim, jolla on oikeushallintoa koskevien sääntöjen nojalla valta antaa tuomioita rikosasioissa;
- (i) pyyntöön suostuminen olisi pyynnön vastaanottaneen osapuolen keskinäistä oikeusapua koskevan kansallisen lainsäädännön vastaista;
- (j) on perusteltu syy uskoa, että pyynnön kohteena oleva henkilö joutuisi todelliseen vaaraan tulla tuomituksi elinkautiseen vankeusrangaistukseen ilman mahdollisuutta päästä ehdonalaan vapautteen tai kestoltaan määräämättömään rangaistukseen.

2. Käyttäessään tämän artiklan 1 kohdassa sallittua harkintavaltaa osapuolten on otettava huomioon kansainväliset ja kansalliset ihmisoikeuksia ja perusvapauksia koskevat periaatteet, mukaan lukien yksilön oikeus elämään, vapautteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen.
3. Osapuolet eivät saa kieltäytyä keskinäistä oikeusapua koskevasta pyynnöstä pelkästään sillä perusteella, että rikokseen katsotaan liittyvän myös verotuksellisia asioita, tai pankkialaisuuden perusteella.
4. Keskinäisen oikeusapupyynnön hylkääminen osittain tai kokonaan on perusteltava.
5. Ennen kuin hylkää pyynnön tämän artiklan mukaisesti tai lykkää sen toimeenpanoa 32 artiklan 4 kohdan mukaisesti, pyynnön vastaanottaneen osapuolen on tarvittaessa neuvoteltava pyynnön esittäneen osapuolen kanssa siitä, voiko oikeusapua myöntää sen tarpeelliseksi katsomin ehdoin. Jos pyynnön esittänyt osapuoli hyväksyy oikeusavun kyseisin ehdoin, sen tulee näitä ehtoja noudattaa.

31 artikla Tietojen toimittamista koskevat rajoitukset ja tiedon ja todistusaineiston käyttäminen

1. Pynnön esittänyt osapuoli ei saa toimittaa tai käyttää pyynnön vastaanottaneen osapuolen antamaa tietoa tai todistusaineistoa muuhun tutkintaan, syytteesenpanoon tai

oikeusmenettelyyn kuin mitä pyynnössä on ilmoitettu ilman pyynnön esittäneen osapuolen etukäteen antamaa suostumusta.

2. Mitkään tämän artiklan määräykset eivät saa estää pyynnön esittänyttä osapuolta paljastamasta omassa oikeusmenettelyssään syytetyn syyttömyyttä osoittavia tietoja tai todisteita. Tällaisessa tapauksessa pyynnön esittänyt osapuoli ilmoittaa asiasta pyynnön vastaanottaneelle osapuolelle ennen sen paljastamista ja, jos näin on pyydetty, neuvottelee pyynnön vastaanottaneen osapuolen kanssa. Mikäli ennalta ilmoittaminen ei ole poikkeuksellisesti mahdollista, pyynnön esittäneen osapuolen on ilmoitettava viipymättä pyynnön vastaanottaneelle osapuolelle tiedon paljastamisesta.
3. Silloin kun pyynnön vastaanottanut osapuoli on asettanut luovuttamansa tiedon tai todistusaineiston käyttöä koskevia erityisehtoja, pyynnön esittäneen osapuolen on pyynnön vastaanottaneen osapuolen pyynnöstä annettava tietoa siitä, mihin se on kyseistä tietoa tai todistusaineistoa käyttänyt.
4. Jos sen jälkeen, kun tieto on luovutettu pyynnön esittäneelle osapuolelle, pyynnön vastaanottaneen osapuolen tietoon tulee olosuhteita, joiden vuoksi se voi tietyissä tapauksissa vaatia lisäehtojen asettamista, pyynnön vastaanottaneen osapuolen keskusviranomaisen voi neuvotella pyynnön esittäneen osapuolen keskusviranomaisen kanssa määrittääkseen, missä määrin todistusaineistoa ja tietoja voi suojata.

32 artikla Pyynnön täyttäminen

1. Pyyntö tulee täyttää pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallisten lakien mukaisesti siinä määrin kuin se ei ole ristiriidassa pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallisten lakien kanssa ja, silloin kun mahdollista, pyynnössä esitettyjen menettelyjen mukaisesti.
2. Pyynnön vastaanottaneen osapuolen on täytettävä pyyntö viipymättä ottaen mahdollisimman tarkoin huomioon pyynnön esittäneen osapuolen ilmoittamat menettelyä koskevat määräajat, joille on esitetty perustelut mieluiten itse pyynnössä. Sen tulee vastata pyynnön esittäneen osapuolen kohtuullisiin pyynnön käsittelyn edistymistä koskeviin pyyntöihin. Pyynnön esittäneen osapuolen on ilmoitettava viipymättä pyynnön vastaanottaneelle osapuolelle, milloin pyydettyä oikeusapua ei enää tarvita.
3. Pyynnön esittäneen osapuolen nimenomaisesti sitä pyytäessä pyynnön vastaanottaneen osapuolen tulee mahdollisuuksien mukaan ilmoittaa missä ja milloin keskinäinen oikeusapupyyntö täytetään. Virkamiehet ja asianosaiset henkilöt voivat olla tilanteessa läsnä pyynnön vastaanottaneen osapuolen suostumuksella.
4. Pyynnön vastaanottanut osapuoli voi lykätä pyynnön täyttämistä, jos se katsoo pyynnön täyttämisen häiritsevän meneillään olevaa tutkintaa, syytteesenpanoa tai oikeuskäsittelyä. Tarvittaessa lykkäykselle on annettava perustelut ja samalla ilmoitettava mahdollisuuksien mukaan, millä ehdoin ja missä määräajassa pyynnön täyttäminen voisi tapahtua.

33 artikla. Todistaminen pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueella

1. Todistajia ja asiantuntijoita tulee kuulla pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallisten lakien mukaisesti. Todistajat ja asiantuntijat voivat kieltäytyä todistamasta, jos pyynnön vastaanottaneen tai esittäneen osapuolen kansallinen lainsäädäntö tämän heille sallii.
2. Jos kieltäytyminen todistamasta perustuu pyynnön esittäneen osapuolen kansalliseen lainsäädäntöön, pyynnön vastaanottaneen osapuolen tulee neuvotella asiasta pyynnön esittäneen osapuolen kanssa.
3. Kuten 1 kohdassa on määrätty, todistaja tai asiantuntija, joka vetoaa oikeuteensa kieltäytyä todistamasta, ei saa joutua tämän vuoksi minkään rangaistuksen kohteeksi pyynnön esittäneen tai vastaanottaneen osapuolen alueella.
4. Pynnön vastaanottanut osapuoli laatii kuulemisen päätteeksi pöytäkirjan, jossa ilmoitetaan kuulemisen aika ja paikka, kuullun henkilöllisyys, kaikkien muiden kuulemiseen pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueella osallistuneiden henkilöllisyys ja asema, mahdollisesti vannottut valat tai annetut vakuutukset sekä tekniset olosuhteet, joissa kuuleminen tapahtui, sanotun kuitenkin rajoittamatta henkilöiden suojelua koskevien toimenpiteiden soveltamista. Pynnön vastaanottanut osapuoli toimittaa pöytäkirjan pyynnön esittäneelle osapuolelle.
5. Kukin osapuoli toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jos sen alueella tämän artiklan mukaisesti kuultavana oleva todistaja tai asiantuntija kieltäytyy todistamasta, kun hänellä on todistamisvelvollisuus, tai ei todista totuudenmukaisesti, sen kansallista lainsäädäntöä sovelletaan samalla tavoin kuin jos kuuleminen tapahtuisi kansallisessa menettelyssä.

34 artikla Kuuleminen videokokouksen avulla

1. Jos osapuolen oikeusviranomaisten on kuultava toisen osapuolen alueella olevaa henkilöä todistajana tai asiantuntijana, edellä mainittu voi pyytää, että kuuleminen tapahtuisi 2–7 kohdan mukaisesti videokokouksen avulla. Kyseistä kohtaa voi myös soveltaa videokokouksen hyödyntämiseen muihin tarkoituksiin, kuten esineiden, ihmisten tai paikkojen tunnistamiseen, jos pyynnön vastaanottanut osapuoli siihen suostuu.
2. Pynnön vastaanottaneen osapuolen on suostuttava videokokouksen avulla tapahtuvaan kuulemiseen, jos videokokouksen käyttö ei ole sen lain peruseriaatteiden vastaista ja jos sillä on käytettävissään tekniset välineet tällaisen kuulemisen suorittamiseksi. Jos pyynnön vastaanottaneella osapuolella ei ole käytettävissään videokokouksen mahdollistavia teknisiä välineitä, pyynnön esittänyt osapuoli voi keskinäisellä sopimuksella antaa sellaiset tämän käyttöön.
3. Videokokouksen avulla tapahtuvaa kuulemistä koskevista pyynnöistä on käytävä ilmi 25 artiklassa mainittujen tietojen lisäksi sen oikeusviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen nimi, joka pyynnön vastaanottaneen osapuolen suostumuksella suorittaa kuulemisen.

4. Pyynnön vastaanottaneen osapuolen oikeusviranomainen voi toimittaa lainsäädäntönsä mukaisella tavalla asianomaiselle henkilölle kutsun tulla kuulluksi.
5. Kuulemiseen videokokouksen avulla sovelletaan seuraavia sääntöjä:
 - (a) Pyynnön vastaanottaneen osapuolen oikeusviranomainen on läsnä kuulemisen aikana, tarvittaessa tulkin avustamana, ja hän voi myös huolehtia sekä kuultavan henkilöllisyyden toteamisesta että siitä, että kuulemisessa noudatetaan pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallisen lainsäädännön peruseriaatteita; jos pyynnön vastaanottaneen osapuolen oikeusviranomainen katsoo, että kuulemisen aikana rikotaan pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallisen lainsäädännön peruseriaatteita, sen on välittömästi toteutettava tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kuulemistä jatketaan mainittujen periaatteiden mukaisesti;
 - (b) Kuultavan henkilön suojelua koskevista toimenpiteistä sovitaan tarvittaessa pyynnön esittäneen ja vastaanottaneen osapuolen toimivaltaisten viranomaisten kesken;
 - (c) Kuulemisen toimittaa suoraan pyynnön esittäneen osapuolen oikeusviranomainen oman kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti tai se toimitetaan kyseisen viranomaisen johdolla;
 - (d) Pyynnön vastaanottanut osapuoli huolehtii pyynnön esittäneen osapuolen tai kuultavan henkilön pyynnöstä siitä, että kuultavaa henkilöä avustaa tarvittaessa tulkki ja/tai oikeudellinen avustaja.
 - (e) Kuultava henkilö voi vedota joko pyynnön vastaanottaneen osapuolen tai pyynnön esittäneen osapuolen lainsäädännön mukaisesti hänelle mahdollisesti kuuluvaan oikeuteen kieltäytyä todistamasta.
6. Osapuolet voivat myös harkintansa mukaan ja näiden suostumuksella soveltaa tämän artiklan määräyksiä videokokouksen avulla tapahtuvaan kuulemiseen, jossa syytetty tai epäilty henkilö on mukana asianomaisen henkilön suostumuksella. Tässä tapauksessa päätös videokokouksen pitämisestä ja tavasta, jolla videokokous toteutetaan, on tehtävä molempien osapuolten suostumuksella näiden kansallisen lainsäädännön ja asianmukaisten kansainvälisten oikeudellisten välineiden mukaisesti.
7. Tämä artikla ei rajoita sellaisten sopimusten tai järjestelyjen soveltamista, jotka sallivat videokokouksen avulla tapahtuvan kuulemisen järjestämisen muilla keinoin.

35 artikla Todistaminen pyynnön esittäneen osapuolen alueella

1. Jos pyynnön esittänyt osapuoli katsoo, että todistajan tai asiantuntijan on oltava henkilökohtaisesti sen oikeusviranomaisten kuultavana, sen tulee mainita asiasta pyynnössään toimittaa kyseiselle henkilölle haaste tulla kuultavaksi. Pynnön vastaanottaneen osapuolen on kutsuttava todistaja tai asiantuntija kuultavaksi pyynnön esittäneen osapuolen alueella ja viipymättä ilmoitettava pyynnön esittäneelle osapuolelle todistajan tai asiantuntijan mahdollisesti antama vastaus.
2. 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa pyynnössä tai haasteessa tulla kuultavaksi on annettava arvio maksettavista päivärahoista sekä korvattavista matka- ja oleskelukuluista.

3. Jos esitetään erityispyyntö, pyynnön vastaanottanut osapuoli voi myöntää todistajalle tai asiantuntijalle ennakkoa. Pynnön esittäneen osapuolen on korvattava kyseinen ennakko.
4. Jos todistaja tai asiantuntija jättää noudattamatta tiedoksi annettavaksi jätettyä kutsua saapua kuultavaksi, hän ei saa joutua rangaistuksen tai muiden pakkokeinojen kohteeksi edes siinä tapauksessa, että kyseinen haaste sisältää velvoitteita, ellei todistaja tai asiantuntija myöhemmin astu vapaaehtoisesti pyynnön esittäneen osapuolen alueelle ja tule sinne jälleen asianmukaisesti kutsuttuna.

36 artikla Pidätettyjen väliaikainen siirtäminen

1. Jos henkilö on pidätettynä tai suorittaa rangaistusta yhden osapuolen alueella ja hänen läsnäoloon pyydetään toisen osapuolen alueella tunnistamis- tai todistamistarkoituksessa tai muunlaisen avun antamiseksi todisteiden hankintaa varten sellaisten rikosten tutkintaa, syytteenpanoa tai oikeuskäsittelyä varten, joihin asianomaiset osapuolet soveltavat tätä yleissopimusta, hänet voidaan siirtää, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - (a) henkilö on vapaaehtoisesti antanut asialle tietoisesti suostumuksen; ja
 - (b) asianomaisten osapuolten toimivaltaiset viranomaiset sopivat asiasta tarkoituksenmukaisiksi katsominsa ehdoin.
2. Tämän artiklan 1 kohdan soveltamistarkoituksessa:
 - (a) osapuolella, jonka haltuun henkilö on siirretty, on valtuudet ja velvollisuus pitää siirretty henkilö vangittuna, ellei osapuoli, jonka alueelta henkilö siirrettiin, muuta pyydä tai anna muita valtuuksia;
 - (b) osapuolen, jonka alueelle henkilö on siirretty, on viipymättä täytettävä velvollisuutensa palauttaa henkilö sen osapuolen haltuun, jonka alueelta henkilö siirrettiin, kuten asiasta on molempien osapuolten toimivaltaisten viranomaisten välillä aiemmin sovittu tai kuten on muuten sovittu;
 - (c) osapuoli, jonka haltuun henkilö on siirretty, ei saa vaatia osapuolta, jonka alueelta henkilö siirrettiin, aloittamaan luovutusmenettelyä henkilön palauttamiseksi;
 - (d) aika, jonka siirretty henkilö viettää sen osapuolen pidättämänä, jonne hänet siirrettiin, hyvitetään hänelle rangaistuksesta, joka hänellä on kärsittävänsään siirron tehneen osapuolen alueella.

37 artikla Turvallinen kohtelu

1. Todistajaa, asiantuntijaa tai muuta henkilöä, joka pyynnön esittäneen osapuolen pyynnöstä suostuu todistamaan oikeudenkäynnissä tai avustamaan pyynnön esittäneen osapuolen alueella tapahtuvassa tutkinnassa, syytteenpanossa tai oikeuskäsittelyssä, ei saa syyttää, pidättää tai muuten rajoittaa hänen henkilökohtaista vapauttaan tuolla alueella sellaisten tekojen, laiminlyöntien tai tuomioiden perusteella, jotka tapahtuivat tai on annettu ennen hänen poistumistaan pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueelta.

2. Tämän artiklan 1 kohdan mukainen turvallinen kohtelu päättyy, kun todistajalla, asiantuntijalla tai muulla henkilöllä:
 - (a) on ollut tilaisuus poistua alueelta 15 peräkkäisen päivän tai muun asianmukaisten osapuolten sopiman ajan kuluessa siitä päivästä lukien, jolloin asianomaiselle on virallisesti ilmoitettu, että pyynnön esittäneen osapuolen oikeusviranomaiset eivät enää vaadi hänen läsnäoloaan, mutta hän on siitä huolimatta jäänyt vapaaehtoisesti pyynnön esittäneen osapuolen alueelle; tai
 - (b) poistuttuaan pyynnön esittäneen osapuolen alueelta hän on palannut sinne omasta vapaasta tahdostaan.

38 artikla Esineiden, asiakirjojen tai muun todistusaineiston toimittaminen

1. Pynnön vastaanottanut osapuoli voi toimittaa esineitä, asiakirjoja tai muuta todistusaineistoa pyynnön esittäneelle osapuolelle. Jos pyynnön esittänyt osapuoli nimenomaisesti pyytää alkuperäisten asiakirjojen tai muun todistusaineiston toimittamista, pyynnön vastaanottaneen osapuolen on tehtävä parhaansa sen täyttämiseksi.
2. Pynnön esittäneen osapuolen tulee palauttaa toimitettu aineisto mahdollisimman pian tai ainakin viimeistään oikeuskäsittelyn päättyessä, ellei pyynnön vastaanottanut osapuoli nimenomaisesti luovu palautusvaatimuksesta.

39 artikla Erityisten tutkintatekniikoiden käyttäminen

1. Kukin osapuoli toteuttaa oman kansallisen lainsäädäntönsä suomien mahdollisuuksien mukaisesti ja sen vahvistamin edellytyksin tarvittavat toimenpiteet salliakseen omille toimivaltaisille viranomaisilleen valvotun läpilaskun ja muiden erityisten tutkintatekniikoiden, kuten elektronisten tai muiden valvontamenetelmien ja peiteoperaatioiden, käytön alueellaan sellaisten rikosten tutkimiseksi ja syytteiden nostamiseksi rikoksista, joihin se tätä yleissopimusta soveltaa, mikäli sen kansallisen lainsäädännön periaatteet tämän sallivat, ja se katsoo tämän asianmukaiseksi.
2. Osapuolia olisi kannustettava tarvittaessa solmimaan asianmukaisia kahden- tai monenkeskisiä sopimuksia tai järjestelyjä erityisten tutkintatekniikoiden käyttämiseksi kansainvälisellä tasolla tehtävän yhteistyön puitteissa niiden rikosten tutkimiseksi, joihin ne tätä yleissopimusta soveltavat. Kyseisiä sopimuksia tai järjestelyjä tulee solmia ja toteuttaa noudattaen kaikilta osin valtioiden välisen yhdenvertaisuuden periaatetta ja niitä tulee toteuttaa tarkasti kyseisten sopimusten tai järjestelyjen ehtojen mukaisesti.
3. Mikäli 2 kohdassa tarkoitettuja sopimuksia tai järjestelyjä ei ole, päätökset erityisten tutkintatekniikoiden käyttämisestä kansainvälisellä tasolla tulee tehdä tapauskohtaisesti ja niissä voidaan tarvittaessa huomioida asianomaisten osapuolten tuomiovallan käyttöön liittyvät rahoitusjärjestelyt ja -sopimukset.

40 artikla Peitetutkinta

1. Pyynnön esittänyt ja pyynnön vastaanottanut osapuoli voivat sopia peite- tai väärän henkilöllisyyden turvin toimivien virkamiestensä osallistumisesta toistensa rikostutkintaan koskien rikoksia, johon osapuolet soveltavat tätä yleissopimusta.
2. Pyynnön vastaanottaneen osapuolen toimivaltaiset viranomaiset tekevät kussakin tapauksessa erikseen pyyntöä koskevan päätöksen omaa lainsäädäntöään ja menettelyjään noudattaen. Pyynnön esittäneen ja pyynnön vastaanottaneen osapuolen toimivaltaiset viranomaiset sopivat lainsäädäntöään ja menettelyjään noudattaen keskenään peitetutkinnan kestosta, sen yksityiskohtaisista edellytyksistä ja asianomaisten virkamiesten oikeudellisesta asemasta peitetutkinnan aikana.
3. Peitetutkinta suoritetaan sen osapuolen kansallisen lainsäädännön ja menettelyjen mukaisesti, jonka alueella peitetutkinta tapahtuu. Asianomaisten osapuolien toimivaltaiset viranomaiset tekevät yhteistyötä varmistaakseen peitetutkinnan valmistelun ja valvonnan ja tehdäkseen peite- tai väärän henkilöllisyyden turvin toimivien virkamiesten turvallisuutta koskevat järjestelyt.
4. Artiklan 2 kohdan soveltamistarkoituksessa kukin osapuoli nimeää toimivaltaisen viranomaisen ilmoittamalla asiasta osapuolten keskusviranomaisille tai 85 artiklan 2 ja 3 kohdan ehtojen täytyessä valtiolle, joka on nimetty antamaan tilapäistä lisätukea.

41 artikla Yhteinen tutkintaryhmä

1. Keskinäisestä sopimuksesta voivat kahden tai useamman osapuolen toimivaltaiset viranomaiset omien lakiansa ja kansainvälisen lain mukaisesti toteuttaa tarvittavat toimenpiteet muodostaakseen yhteisen tutkintaryhmän tiettyä tarkoitusta varten määrääjäksi, jota voidaan jatkaa keskinäisellä sopimuksella, suorittaakseen rikostutkintaa yhden tai useamman ryhmässä mukana olevan osapuolen alueella.
2. Ryhmän kokoonpanosta määrätään sopimuksessa. Yhteinen tutkintaryhmä voidaan perustaa erityisesti silloin:
 - (a) jos osapuolen on selvittääkseen rikoksia, joihin se soveltaa tätä yleissopimusta, suoritettava vaikeaa ja vaativaa tutkintaa, jolla on yhteyksiä toiseen jäsenvaltioon;
 - (b) jos useat jäsenvaltiot selvittääkseen rikoksia, joihin ne soveltavat tätä yleissopimusta, suorittavat tutkintaa joka tapauksen luonteesta johtuen edellyttää koordinoitua ja yhteistä toimintaa tutkintaan osallistuvissa jäsenvaltioissa.
3. Yhteisen tutkintaryhmän perustamista koskevan pyynnön voi esittää mikä tahansa asianomaisista osapuolista. Tutkintaryhmä perustetaan sellaisen osapuolen alueelle, jossa tutkinta oletettavasti suoritetaan.
4. Yhteisen tutkintaryhmän perustamista koskevassa pyynnössä on oltava paitsi 25 artiklan asianmukaisissa määräyksissä tarkoitettut tiedot, myös ehdotukset tutkintaryhmän kokoonpanosta sekä siitä, mitä tarkoitusta varten ja kuinka pitkäksi aikaa tutkintaryhmä perustettaisiin.

5. Yhteinen tutkintaryhmä työskentelee tutkintaryhmän perustaneiden osapuolten alueella seuraavien yleisten edellytysten mukaisesti:
 - (a) Tutkintaryhmän johtaja (tai johtajat) on sen rikostutkintaan osallistuvan osapuolen toimivaltaisen viranomaisen edustaja, jonka alueella ryhmä toimii;
 - (b) Tutkintaryhmän johtaja (tai johtajat) toimii kansallisen lainsäädäntönsä mukaisen toimivaltansa rajoissa;
 - (c) Tutkintaryhmä noudattaa toiminnassaan sen osapuolen lainsäädäntöä, jonka alueella se toimii;
 - (d) Ryhmän jäsenet ja lähetetyt jäsenet suorittavat tehtävänsä a) alakohdassa tarkoitetun henkilön johdolla ottaen huomioon ehdot, jotka heidän omat viranomaisensa ovat asettaneet ryhmän perustamisesta tehdyssä sopimuksessa;
 - (e) Osapuoli, jonka alueella tutkintaryhmä toimii, vastaa sen toiminnan vaatimista järjestelyistä.
6. Tässä artiklassa yhteisen tutkintaryhmän jäsenistä, jotka tulevat sen osapuolen alueelta, jolla ryhmä toimii, käytetään nimitystä ”jäsen”, kun taas ”lähetetty jäsen” tarkoittaa niitä tutkintaryhmän jäseniä, jotka tulevat muualta kuin sen osapuolen alueelta, jossa ryhmä toimii.
7. Yhteiseen tutkintaryhmään lähetetyillä jäsenillä on oikeus olla läsnä, kun tutkintatoimia toteutetaan sen osapuolen alueella, jolla ryhmä toimii. Ryhmän johtaja voi kuitenkin erityisistä syistä päättää toisin sen osapuolen lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella ryhmä toimii.
8. Yhteisen tutkintaryhmän johtaja voi sen osapuolen lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella ryhmä toimii, antaa tutkintaryhmään lähetettyjen jäsenten vastata joidenkin tutkintatoimien toteuttamisesta, jos sen osapuolen, jonka alueella ryhmä toimii, toimivaltaiset viranomaiset sekä lähettävä osapuoli ovat tämän hyväksyneet.
9. Jos yhteisen tutkintaryhmän työ edellyttää, että tutkintatoimia toteutetaan jonkin tutkintaryhmän perustaneen osapuolen alueella, kyseisen osapuolen tutkintaryhmään lähettämät jäsenet voivat pyytää omia toimivaltaisia viranomaisiaan toteuttamaan kyseiset toimet. Asianomainen osapuoli harkitsee toimia niiden edellytysten mukaisesti, joita sovellettaisiin, jos toimia pyydetäisiin kansallisen tutkinnan yhteydessä.
10. Jos yhteinen tutkintaryhmä tarvitsee apua joltakin muulta osapuolelta kuin yhteisen tutkintaryhmän perustaneilta osapuolilta tai joltain kolmannelta valtiolta, sen osapuolen, jonka alueella toiminta tapahtuu, toimivaltaiset viranomaiset voivat esittää oikeusapupyynnön kyseisen valtion toimivaltaisille viranomaisille asiaa koskevien oikeudellisten välineiden tai järjestelyjen mukaisesti.
11. Yhteisen tutkintaryhmän lähetetty jäsen voi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti ja toimivaltansa rajoissa toimittaa ryhmän suorittamaa rikostutkintaa varten ryhmälle tietoja, jotka ovat hänet lähettäneen osapuolen saatavilla.

12. Tietoja, joita jäsen tai lähetetty jäsen laillisesti saa kuuluessaan yhteiseen tutkintaryhmään, ja jotka eivät muuten olisi asianomaisten osapuolten toimivaltaisten viranomaisten saatavissa, voidaan käyttää seuraaviin tarkoituksiin:
 - (a) niihin tarkoituksiin, joita varten tutkintaryhmä on perustettu
 - (b) rikosten paljastamiseen, tutkintaan ja niitä koskevaan syytteenpanoon edellyttäen, että osapuoli, jolta tiedot saatiin käyttöön, on antanut tähän ennakolta luvan. Tämä lupa voidaan olla antamatta ainoastaan tapauksissa, joissa tietojen käyttö vaarantaisi rikostutkinnan kyseisen osapuolen alueella tai joissa kyseinen jäsenvaltio voisi kieltäytyä keskinäisestä oikeusavusta;
 - (c) yleiselle turvallisuudelle aiheutuvan välittömän ja vakavan uhan ehkäisemiseksi ja tämän vaikuttamatta b) alakohtaan, jos myöhemmin aloitetaan rikostutkinta;
 - (d) muihin tarkoituksiin sen mukaisesti kuin ryhmän perustaneet osapuolet sopivat.
13. Tämä artikla ei kuitenkaan vaikuta muihin yhteisten tutkimusryhmien perustamista tai toimintaa koskeviin voimassa oleviin määräyksiin tai järjestelyihin.
14. Siinä määrin, kuin asianosaisten osapuolten lainsäädännön ja näiden osapuolten välillä sovellettavien oikeudellisten välineiden määräysten mukaan on mahdollista, voidaan sopia järjestelyistä, joiden mukaan muutkin henkilöt kuin ryhmän perustaneiden osapuolten toimivaltaisten viranomaisten edustajat voivat osallistua yhteisen tutkintaryhmän toimintaan. Ryhmän jäsenille ja lähetetyille jäsenille tämän artiklan nojalla annetut oikeudet eivät koske näitä henkilöitä, ellei sopimuksessa nimenomaisesti toisin todeta.

42 artikla Rajojen kummallakin puolella tapahtuva tarkkailu

1. Jos osapuolten lainvalvontaviranomaiset tarkkailevat rikostutkinnan puitteissa omassa maassaan henkilöä epäiltynä osallisuudesta rikokseen, johon asianomaiset osapuolet soveltavat tätä yleissopimusta, tai henkilöä, jonka tarkkailun epäillään vahvasti voivan johtaa edellä mainitun henkilön tunnistamiseen tai hänen olinpaikkansa löytämiseen, ne voidaan valtuuttaa jatkamaan tarkkailuaan toisen osapuolen alueella, kun tämä on antanut luvan rajojen kummallakin puolella tapahtuvaan tarkkailuun ennalta esitetyn oikeusapupyynnön perusteella. Luvan myöntämiseen voidaan liittää ehtoja.
2. Pyynnöstä rajojen kummallakin puolella tapahtuva tarkkailu voidaan antaa sen osapuolen virkamiesten tehtäväksi, jonka alueella se tapahtuu.
3. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeusapupyynnö tulee lähettää viranomaiselle, jonka kukin osapuoli on itse nimennyt ja jolla on toimivalta myöntää pyydetty lupa tai lähettää pyyntö edelleen.
4. Jos rajojen kummallakin puolella tapahtuvaan tarkkailuun osallistuu yksi tai useampi 1 kohdassa tarkoitettu virkamies, sitä saa harjoittaa vain, jos seuraavat yleiset edellytykset täyttyvät:
 - (a) tarkkailua suorittavat viranomaiset noudattavat tämän artiklan määräyksiä ja sen osapuolen kansallista lainsäädäntöä, jonka alueella he toimivat; heidän on noudatettava mainitun osapuolen toimivaltaisten viranomaisten ohjeita;

- (b) tarkkailevilla virkamiehillä on tarkkailun aikana mukanaan asiakirja, josta käy ilmi, että heillä on siihen myönnetty lupa;
- (c) tarkkailevat virkamiehet voivat milloin tahansa todistaa, että he toimivat virkatehtävässä;
- (d) tarkkailevat virkamiehet saavat kantaa virka-asettaan tarkkailun aikana, paitsi jos pyynnön vastaanottanut osapuoli on nimenomaisesti päättänyt toisin; niiden käyttö on kielletty, ellei kyse ole hätävarjelusta pyynnön vastaanottaneen osapuolen lainsäädännön mukaisesti;
- (e) pääsy yksityisasuntoihin tai yleisöltä suljettuihin paikkoihin on kielletty;
- (f) tarkkailevat virkamiehet eivät saa pysäyttää ja kuulustella tai pidättää tarkkailtavaa henkilöä;
- (g) kaikista toimista annetaan selvitys sen jäsenvaltion viranomaisille, jonka alueella ne tapahtuivat; tarkkailevia virkamiehiä voidaan pyytää tulemaan henkilökohtaisesti kuultavaksi;
- (h) sen osapuolen viranomaiset, jonka alueelta tarkkailevat virkamiehet ovat tulleet, osallistuvat sen jäsenvaltion viranomaisten pyynnöstä, jonka alueella tarkkailu on tapahtunut, näitä toimia seuraaviin tutkimuksiin, mukaan lukien mahdollinen oikeusmenettely.

5. Tämän artiklan 3 kohdan soveltamistarkoituksessa kukin osapuoli nimeää toimivaltaisen viranomaisen ilmoittamalla asiasta osapuolten keskusviranomaisille tai 85 artiklan 2 ja 3 kohdan ehtojen täytyessä valtiolle, joka on nimetty antamaan tilapäistä lisätukea.

43 artikla Virkamiehen rikosoikeudellinen vastuu

Jollei asianomaisten osapuolten kesken ole toisin sovittu, edellä 39, 40, 41 ja 42 artiklassa tarkoitettujen tehtävien aikana muiden kuin sen osapuolen, jonka alueella toiminta tapahtuu, lähettämien virkamiesten katsotaan vastaavan kyseisen osapuolen virkamiehiä sellaisten rikosten osalta, joiden kohteeksi he joutuvat tai joita he tekevät.

44 artikla Virkamiehen siviilioikeudellinen vastuu

1. Kun jonkun osapuolen virkamiehet toimivat toisen osapuolen alueella 39, 40, 41 tai 42 artiklan mukaisesti, ensin mainittu osapuoli on vastuussa heidän tehtävän aikana aiheuttamistaan vahingoista sen osapuolen lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella toiminta tapahtuu.
2. Sen osapuolen, jonka alueella 1 kohdassa tarkoitettu vahinko aiheutui, on hyvittävä vahinko samoin edellytyksin kuin jos vahinko olisi sen omien virkamiesten aiheuttama.
3. Osapuoli, jonka virkamiehet ovat aiheuttaneet vahinkoa henkilölle jonkin toisen osapuolen alueella, korvaa kokonaisuudessaan tälle toiselle osapuolelle tämän vahingon uhrille maksamat korvaukset.

4. Kunkin osapuolen on 1 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa luovuttava vahingonkorvausvaatimuksista toista osapuolta kohtaan, tämän kuitenkin rajoittamatta ensiksi mainitun osapuolen oikeuksien käyttämistä kolmansia osapuolia kohtaan, lukuun ottamatta 3 kohtaa.
5. Tämän artiklan määräyksiä sovelletaan elleivät asianomaiset osapuolet muuta sovi.

45 artikla Kansainvälinen yhteistyö omaisuuden menetetyksi tuomitsemiseksi

1. Jos osapuoli on saanut pyynnön liittyen rikokseen, johon se soveltaa tätä yleissopimusta, omalla alueellaan sijaitsevien, arvoltaan rikoksen tuottamaa hyötyä tai omaisuutta vastaavien varojen, mukaan lukien pesty omaisuus, tai tällaisen rikoksen tekoon käytetyn tai käytettäväksi aiotun omaisuuden, välineistön tai muiden rikoksentekovälineiden tai muun omaisuuden menetetyksi tuomitsemiseksi korvausten maksamiseksi uhreille 83 artiklan 3 kohdan mukaisesti, sen on mahdollisimman suurella määrällä ja omien kansallisten lakiansa mukaisesti joko:
 - (a) saatettava pyyntö omien toimivaltaisten viranomaistensa käsittelyyn menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen tekemiseksi ja mahdollisen päätöksen täytäntöön panemiseksi; tai
 - (b) esitettävä omien toimivaltaisten viranomaistensa toimeenpantavaksi pyynnössä esitetystä mitasta pyynnön esittäneen osapuolen alueella sijaitsevan oikeusistuimen antama päätös pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueella sijaitsevan rikoksen tuottaman hyödyn tai sellaisen rikoksen tekoon käytetyn tai käytettäväksi aiotun omaisuuden, välineistön tai muiden rikoksentekovälineiden, johon se tätä yleissopimusta soveltaa, tai muun omaisuuden menetetyksi tuomitsemiseksi korvausten maksamiseksi uhreille 83 artiklan 3 kohdan mukaisesti .
2. Kun osapuoli saa oikeusapupyynnön toiselta osapuolelta, jolla on tuomiovaltaa rikokseen, johon se tätä yleissopimusta soveltaa, sen on ryhdyttävä omien kansallisten lakiansa mukaisesti mahdollisimman laajoihin toimiin rikoksen tuottaman hyödyn tai sellaisten rikosten tekoon käytetyn tai käytettäväksi aiotun omaisuuden, välineistön tai muiden rikoksentekovälineiden, joihin se tätä yleissopimusta soveltaa, tunnistamiseksi, jäädyttämiseksi tai takavarikoimiseksi sen lopullista menetetyksi tuomitsemista varten, josta päättää joko pyynnön esittänyt osapuoli tai 1 kohdan nojalla esitetyn oikeusapupyynnön nojalla pyynnön vastaanottanut osapuoli.
3. Jos rikoksen tuottama hyöty on osittain tai kokonaan muutettu tai muunnettu muuksi omaisuudeksi, tässä artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden tulee kohdistua tällaiseen omaisuuteen rikoksen tuottaman hyödyn sijaan.
4. Jos rikoksen tuottama hyöty on sekoittunut laillisista lähteistä hankitun omaisuuden kanssa, kuitenkin rajoittamatta jäädyttämistä tai takavarikointia koskevaa toimivaltaa, rikoksen tuottama hyöty voidaan tuomita menetetyksi aina muuhun omaisuuteen sekoittuneen rikoksen tuottaman hyödyn arvioituun arvoon asti.
5. Niiden tulojen ja muiden etujen, jotka ovat peräisin rikoksen tuottamasta hyödystä, omaisuudesta, joksi rikoksen tuottama hyöty on muutettu tai muunnettu, tai omaisuudesta,

johon rikoksen tuottama hyöty on sekoittunut, tulee myös olla tässä artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden kohteena samalla tavoin ja samassa määrin kuin rikoksen tuottaman hyödyn.

6. Tätä artiklaa sovellettaessa kunkin osapuolen on annettava tuomioistuimilleen tai muille toimivaltaisille viranomaisilleen valtuudet määrätä pankki-, talous- tai liiketoiminta-asiakirjat asetettaviksi saataville tai takavarikoitaviksi. Osapuolet eivät voi kieltäytyä ryhtymästä tämän kohdan määräysten mukaisesti toimiin pankkialaisuuden perusteella.
7. Tämän artiklan 1 kohdan määräyksiä voidaan soveltaa myös siinä tapauksessa, että menetetyksi tuomitseminen koostuu määräyksestä maksaa rikoksen tuottaman hyödyn arvoa vastaava rahasumma, mikäli omaisuus, jota koskeva menetetyksi tuomitsemispäätös voidaan panna täytäntöön, sijaitsee pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueella. Tällöin, kun menetetyksi tuomitsemispäätös 1 kohdan mukaisesti pannaan täytäntöön, jos maksua ei saada, pyynnön vastaanottanut osapuoli voi panna vaatimuksen täytäntöön koskien mitä tahansa omaisuutta, joka on käytettävissä kyseiseen tarkoitukseen.
8. Osapuolet voivat oman kansallisen lainsäädäntönsä sallimissa puitteissa tehdä yhteistyötä osapuolten kanssa, jotka pyytävät omaisuuden lopulliseen menetykseen johtavien konfiskaatiotoimenpiteiden täytäntöönpanoa ilman, että nämä ovat rikosoikeudellisia seuraamuksia, jos kyseiset toimenpiteet ovat pyynnön esittäneen osapuolen oikeusviranomaisen määräämiä rikoksista, joihin se tätä yleissopimusta soveltaa, edellyttäen, että omaisuuden on todettu olevan rikoksen tuottamaa hyötyä tai muuta 3–5 kohdassa tarkoitettua omaisuutta.
9. Tämän artiklan mukaisesti tehtyihin oikeusapupyynnöihin tulee sisältyä 25 artiklassa tarkoitettujen tietojen lisäksi:
 - (a) Kun kyse on 1 kohdan a) alakohdassa tarkoitettuun tapaukseen liittyvästä pyynnöstä, kuvaus menetetyksi tuomitusta omaisuudesta tai varoista sekä pyynnön esittäneen osapuolen lausunto seikoista, jotka pyynnön esittänyt osapuoli katsoo riittäviksi perusteiksi hakeakseen päätöstä omien kansallisten lakiansa nojalla;
 - (b) Kun kyse on 1 kohdan b) alakohdassa tarkoitettuun tapaukseen liittyvästä pyynnöstä, oikeudellisesti hyväksyttävä kopio pyynnön esittäneen osapuolen antamasta menetetyksi tuomitsemispäätöksestä, johon pyyntö perustuu, lausunto tosiseikoista sekä tieto siitä missä määrin päätöksen täytäntöönpanoa pyydetään;
 - (c) Kun kyse on 2 kohdassa tarkoitettuun tapaukseen liittyvästä pyynnöstä, lausunto seikoista, joihin pyynnön esittänyt osapuoli vetoaa, sekä kuvaus pyydetyistä toimista.
10. Pynnön saaneen osapuolen on toteuttava 1 ja 2 kohdan mukaiset päätökset tai toimet omien kansallisten lakiansa määräysten ja menettelysääntöjen tai pyynnön esittäneen osapuolen kanssa tehdyn voimassaolevan kahden- tai monenvälisen yleissopimuksen, sopimuksen tai järjestelyn mukaisesti ja sen asettamissa rajoissa.
11. Tämän artiklan määräysten ei katsota rajoittavan vilpittömässä mielessä toimivien kolmansien osapuolten oikeuksia.

46 artikla Omaisuuden palauttaminen

1. Pyynnön vastaanottanut osapuoli voi pyynnön esittäneen osapuolen pyynnöstä ja rajoittamatta vilpittömässä mielessä toimineiden kolmansien osapuolien oikeuksia omien kansallisten lakien sallimissa puitteissa saattaa sellaisella rikoksella hankittua takavarikoitua tai menetetyksi tuomittua omaisuutta, johon osapuolet tätä yleissopimusta soveltavat, pyynnön esittäneen osapuolen haltuun. Pynnön esittänyt osapuoli voi päättää palauttaa omaisuuden sen oikeille omistajille.
2. Toimittaessaan esineitä, asiakirjoja tai todistusaineistoa pyynnön vastaanottanut osapuoli voi luopua pyynnön esittäneelle osapuolelle toimitettujen esineiden palautuksesta joko ennen niiden luovuttamista tai sen jälkeen, jos siten voidaan edistää kyseisten esineiden, asiakirjojen tai todistusaineiston palauttamista oikeille omistajilleen.

47 artikla. Menetetyksi tuomittujen varojen hallinnan siirto

1. Kun osapuoli on ottanut haltuunsa 45 artiklan nojalla menetetyksi tuomittua rikoksen tuottamaa hyötyä tai omaisuutta, kyseisen osapuolen on huolehdittava varojen hallinnan siirrosta omien kansallisten lakien ja hallintomenettelyidensä mukaisesti.
2. Kun osapuoli toimii toisen osapuolen pyynnöstä 45 artiklan mukaisesti, osapuolten on oman kansallisen lainsäädäntönsä sallimissa rajoissa ja sitä pyydettyä ensisijaisesti harkittava menetetyksi tuomitun rikoksen tuottaman hyödyn tai omaisuuden arvoa vastaavan rahasumman palauttamista pyynnön esittäneelle osapuolelle, jotta tämä voi maksaa uhreille korvauksia rikoksista, joihin osapuolet soveltavat tätä yleissopimusta, tai palauttaa tällaisen rikoksen tuottaman hyödyn tai omaisuuden sen oikeille omistajille.
3. Toimiessaan toisen osapuolen pyynnöstä 45 artiklan mukaisesti osapuoli voi erityisesti harkita mahdollisuutta solmia joko vakituisia tai tapauskohtaisia sopimuksia tai järjestelyjä, joilla tällainen rikoksen tuottama hyöty tai omaisuus tai rikoksen tuottaman hyödyn tai omaisuuden myynnistä kertyneet varat voidaan jakaa osapuolten kesken sen omien kansallisten lakien tai hallintokäytäntöjen mukaisesti.

48 artikla Oikeuskäsittelyn siirtäminen

Osapuolet voivat harkita mahdollisuutta siirtää toisilleen oikeuskäsittely sellaisten rikosten osalta, joihin ne tätä yleissopimusta soveltavat, jos tällaisen siirron katsotaan edistävän moitteetonta lainkäyttöä etenkin, jos tapauksessa on mukana useita toimivalta-alueita.

IV OSA. HENKILÖN LUOVUTTAMINEN

49 artikla IV osan soveltamisala

1. Tämän osan määräykset koskevat rikoksia, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan, silloin kun henkilö, jota osapuolen antama luovutuspyyntö koskee, oleskelee pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueella.
2. Luovutuslupa tulee myöntää, jos rikoksesta voi enimmillään seurata yli yhden vuoden pituinen vankeusrangaistus sekä pyynnön esittäneen että pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallisen lain mukaan, sen kuitenkin rajoittamatta artiklan 51 soveltamista. Jos henkilölle on langetettu vankeusrangaistus pyynnön esittäneen osapuolen alueella, jäljellä olevan rangaistuksen pituuden tulisi olla vähintään kuusi kuukautta.
3. Jos luovutuspyyntöön sisältyy useita erillisiä rikoksia, joista ainakin yhden perusteella henkilö voidaan luovuttaa tämän yleissopimuksen nojalla ja joista osa ei kuulu tämän yleissopimuksen soveltamisalaan, pyynnön vastaanottanut osapuoli voi soveltaa tämän artiklan määräyksiä myös viimeksi mainittuihin rikoksiin.
4. Kaikki rikokset, joihin osapuolet soveltavat tätä yleissopimusta, luetaan niiden välillä sovellettavissa luovutussovitimuksissa rikoksiin, joiden johdosta rikoksentehtäjä luovutetaan. Osapuolet sitoutuvat lukemaan tällaiset rikokset kaikissa välillään tehtävissä luovuttamissopimuksissa rikoksiin, joiden johdosta rikoksentehtäjä luovutetaan.

50 artikla Oikeudellinen perusta henkilön luovuttamiselle

Jos osapuoli, joka asettaa henkilön luovuttamisen ehdoksi valtioiden välisen sopimuksen, saa luovutuspyynnön sellaiselta toiselta osapuolelta, jonka kanssa sillä ei ole keskinäistä luovuttamissopimusta, sen tulee pitää tätä yleissopimusta oikeudellisena perustana henkilön luovuttamiselle kaikkien rikosten osalta, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan.

51 artikla Luovuttamisesta kieltäytymisen perusteet

1. Henkilön luovuttamisesta tulee kieltäytyä jos:
 - (a) pyynnön vastaanottaneella osapuolella on perusteltu syy uskoa, että luovuttamispyyntö on esitetty henkilön asettamiseksi syytteeseen tai rankaisemiseksi hänen rotunsa, sukupuolensa, ihonvärinsä, fyysisen tai psyykkisen vammansa, seksuaalisen suuntautumisensa, uskontonsa, kansalaisuutensa, etnisen alkuperänsä tai poliittisten mielipiteidensä tai tiettyyn sosiaaliseen ryhmään kuulumisen vuoksi tai että pyynnön noudattaminen vaikeuttaisi henkilön asemaa tällaisesta syystä;
 - (b) pyyntö koskee rikosta, josta voidaan määrätä kuolemanrangaistus pyynnön esittäneen osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, paitsi siinä tapauksessa, että pyynnön vastaanottaneen osapuolen oman kansallisen lainsäädännön mukaisesti:
 - (i) pyynnön esittänyt osapuoli antaa uskottavat, riittävät ja tehokkaat takeet siitä, ettei kuolemantuomiota määrätä, tai pyynnön vastaanottaneen osapuolen

pyynnöstä suostuu ehtoihin, jotka täyttävät pyynnön vastaanottaneen osapuolen tätä koskevat vaatimukset; tai

(ii) jos kuolemantuomio on jo määrätty, ja mikäli se pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti on mahdollista, pyynnön esittänyt osapuoli antaa uskottavat, riittävät ja tehokkaat takeet siitä, ettei kuolemantuomiota panna täytäntöön, tai pyynnön vastaanottaneen osapuolen pyynnöstä suostuu ehtoihin, jotka täyttävät pyynnön vastaanottaneen osapuolen tätä koskevat vaatimukset;

(c) pyynnön vastaanottanut osapuoli on jo antanut lopullisen tuomionsa henkilölle, jonka luovuttamista pyydetään, samanlaiseen rikolliseen toimintaan perustuvasta rikoksesta;

(d) on perusteltu syy uskoa, että henkilö, jonka luovuttamista pyydetään, joutuisi kidutuksen tai muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen kohteeksi, tai että pyynnön esittänyt osapuoli loukkaisi räikeästi hänen oikeuttaan oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin tai hänen perusihmisoikeuksiaan tavalla, joka on vastoin pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallista lainsäädäntöä.

2. Henkilön luovuttamisesta voi kieltäytyä jos:

(a) pyynnön kohteena oleva henkilö joutuisi todelliseen vaaraan tulla tuomituksi elinkautiseen vankeusrangaistukseen ilman mahdollisuutta päästä ehdonalaiseen vapauteen tai kestoltaan määräämättömään rangaistukseen;

(b) pyynnön kohteena oleva henkilö asetetaan syytteeseen toimivaltaisessa kansainvälisessä rikostuomioistuimessa tai muussa tuomioistuimessa, jonka toimivallan pyynnön vastaanottanut osapuoli tunnustaa;

(c) pyynnön kohteena olevalle henkilölle on annettu lopullinen tuomio samanlaiseen rikolliseen toimintaan perustuvasta rikoksesta toimivaltaisessa kansainvälisessä rikostuomioistuimessa tai muussa tuomioistuimessa, jonka toimivallan pyynnön vastaanottanut osapuoli tai toinen valtio tunnustaa;

(d) pyynnön vastaanottaneen osapuolen viranomaisilla on käynnissä oikeusmenettely luovutuspyynnön kohteena olevaa henkilöä vastaan koskien oletettua rikosta, joka perustuu samanlaiseen rikolliseen toimintaan, jonka johdosta luovutuspyyntö on esitetty;

(e) pyyntö on esitetty pyynnön esittäneen osapuolen poikkeus- tai erityistuomioistuimen puolesta, elleivät pyynnön esittäneen osapuolen toimivaltaiset viranomaiset pysty esittämään riittäviksi katsottavia takeita siitä, että tuomion langettaa tuomioistuin, jolla on oikeushallintoa koskevien sääntöjen nojalla valta antaa tuomioita rikosasioissa;

(f) pyynnön vastaanottanut osapuoli on saanut samanaikaisia pyyntöjä useammalta kuin yhdeltä valtiolta tai toimivaltaiselta kansainväliseltä rikostuomioistuimelta tai muulta tuomioistuimelta, ja on suostunut yhteen pyynnöistä;

- (g) pyyntöä ei ole esitetty tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti;
 - (h) pyynnön kohteena olevan henkilön luovuttamisella olisi poikkeuksellisen vakavia seurauksia kyseiselle henkilölle erityisesti henkilön iän tai terveydentilan vuoksi;
 - (i) rikos on pyynnön vastaanottaneen osapuolen lainsäädännön mukaan vanhentunut, ellei tämä ole kansainvälisen oikeuden vastaista, sen kuitenkin rajoittamatta 11 artiklan soveltamista;
 - (j) pyynnön vastaanottanut osapuoli katsoo, että pyynnön täyttäminen vaikuttaisi todennäköisesti haitallisesti sen täysivaltaisuuteen, turvallisuuteen, yleiseen järjestykseen tai muihin keskeisiin etuihin.
3. Ennen kuin hylkää pyynnön tämän artiklan nojalla tai lykkää sen toimeenpanoa 55 artiklan 2 kohdan nojalla, pyynnön vastaanottaneen osapuolen on tarvittaessa neuvoteltava pyynnön esittäneen osapuolen kanssa selvittääkseen, voiko henkilön luovuttamisen sallia sen tarpeelliseksi katsomin ehdoin. Jos pyynnön esittänyt osapuoli hyväksyy henkilön luovuttamisen kyseisin ehdoin, sen tulee noudattaa näitä ehtoja.

52 artikla Erityissääntö

1. Luovutettua henkilöä ei saa asettaa syytteeseen, tuomita tai ottaa säilöön rangaistuksen suorittamista tai pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa varten ennen hänen luovuttamistaan tehdyn muun kuin luovuttamisen perusteena olleen rikoksen johdosta, eikä henkilön omaa vapautta saa muista syistä rajoittaa muuta kuin seuraavissa tapauksissa:
 - (a) kun henkilön luovuttanut osapuoli antaa sille suostumuksensa. Asiasta on lähetettävä suostumuspyyntö sekä sen liitteenä 56 artiklassa mainitut asiakirjat sekä henkilön luovuttaneen osapuolen pyytämät lisätiedot. Poikkeus erityissäännöstä voidaan myöntää, jos kyseessä ovat rikokset, joiden perusteella henkilö voitaisiin luovuttaa tämän yleissopimuksen määräysten tai muun asianosaisten osapuolten välillä sovellettavan sopimuksen nojalla tai kansainvälisen oikeuden tai osapuolen kansallisen lainsäädännön periaatteiden mukaisesti, kun pyynnön vastaanottanut osapuoli hyväksyy asian;
 - (b) kun henkilö, jolla on ollut tilaisuus poistua sen osapuolen alueelta, jonne hänet on luovutettu, ei ole poistunut sieltä 45 päivän kuluessa lopullisesta vapauttamisestaan tai on palannut mainitulle alueelle sieltä poistuttuaan;
2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, pyynnön esittänyt osapuoli voi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin henkilön poistamiseksi alueeltaan tai muihin oman lainsäädäntönsä vaatimiin toimenpiteisiin, kuten tuomitseminen poissaolevana, estääkseen ajan kulumisesta johtuvien oikeudellisten vaikutusten syntymistä.
3. Kun rikossyytteen kuvaus muuttuu oikeuskäsittelyn kuluessa, luovutetun henkilön saa asettaa syytteeseen tai tuomita vain siltä osin kuin uuden rikoskuvauksen mukaisen rikoksen on luovutetun henkilön oletetun rikollisen toiminnan perusteella todistettu olevan rikos, jonka pohjalta henkilön luovuttaminen on sallittua.

53 artikla Henkilön luovuttaminen edelleen kolmanteen maahan

Lukuun ottamatta 52 artiklan 1 kohdan b) alakohdassa tarkoitettuja tapauksia, pyynnön esittänyt osapuoli ei saa ilman pyynnön vastaanottaneen osapuolen suostumusta luovuttaa toiselle osapuolelle tai kolmannelle valtiolle pyynnön esittäneelle osapuolelle luovutettua henkilöä, jonka luovuttamista tämä toinen osapuoli tai kolmas valtio on pyytänyt, ennen kyseisen henkilön luovuttamista tehtyjen rikosten perusteella. Pynnön vastaanottanut osapuoli voi pyytää tämän yleissopimuksen 56 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen asiakirjojen esittämistä.

54 artikla Osapuolen omien kansalaisten luovuttaminen

1. Henkilön luovuttaminen voidaan evätä kansallisuuden perusteella. Kun henkilön luovuttamispyyntö evätään tällä perusteella, sovelletaan tämän yleissopimuksen 14 artiklaa.
2. Silloin kun osapuolen oma lainsäädäntö sallii oman maan kansalaisen luovuttamisen vain sillä ehdolla, että kyseinen henkilö palautetaan kyseisen osapuolen haltuun suorittamaan hänelle sellaisen oikeudenkäynnin tai muun oikeusmenettelyn tuloksena asetettu rangaistus, jota varten luovutuspyyntö esitettiin, ja pyynnön vastaanottanut osapuoli suostuu tähän sekä mahdollisiin muihin ehtoihin, jotka asianomaiset osapuolet voivat katsoa tarkoituksenmukaisiksi, tällainen ehdollinen luovuttaminen katsotaan riittäväksi täyttämään 14 artiklan mukainen velvoite.
3. Jos tuomion täytäntöönpanon perusteella esitetty henkilön luovutuspyyntö evätään siksi, että pyynnön kohteena oleva henkilö on pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansalainen, pyynnön vastaanottanut osapuoli voi 75–79 artiklan mukaisesti oman lainsäädäntönsä sen salliessa ja pyynnön esittäneen osapuolen pyynnöstä panna täytäntöön tuomion tai loput tuomiosta, joka on annettu pyynnön esittäneen osapuolen kansallisten lakien mukaisesti.

55 artikla Pynnön täyttäminen

1. Luovutuspyyntö voidaan panna täytäntöön pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallisen lainsäädännön sallimin edellytyksin.
2. Jos pyynnön vastaanottanut osapuoli evää luovutuspyynnön kokonaan tai osittain tai jos se lykkää luovuttamispyynnön täytäntöönpanoa, epäämisen ja lykkäämisen syistä on tarvittaessa ilmoitettava pyynnön esittäneelle osapuolelle.

56 artikla Pyyntö ja sitä tukevat asiakirjat

1. Luovutuspyyntö tulee esittää kirjallisesti siten, että pyynnön vastaanottanut osapuoli voi todeta pyynnön aitouden.
2. Luovutuspyynnön tulee sisältää tai sen mukaan tulee liittää seuraavat asiakirjat:
 - (a) kuvaus henkilöstä, jota pyyntö koskee, sekä muut tiedot, joiden avulla kyseisen henkilön henkilöllisyys, kansalaisuus ja olinpaikka voidaan varmistaa;

- (b) asianmukainen säännösteksti, jossa rikos määritellään, ja tarpeen mukaan selvitys rikokseen sovellettavasta laista sekä selvitys rangaistuksesta, joka rikoksesta voidaan määrätä;
 - (c) jos henkilö on syytettynä rikoksesta, oikeusistuimen tai muun toimivaltaisen oikeusviranomaisen antama pidätysmääräys kyseisestä henkilöstä tai oikeaksi todistettu jäljennös tästä määräyksestä, selvitys rikoksesta, jonka perusteella luovuttamista pyydetään, sekä kuvaus oletetuksi rikokseksi katsottavista teoista tai laiminlyönneistä, mukaan lukien tieto rikoksen tekoajankohdasta ja -paikasta;
 - (d) jos henkilö on tuomittu rikoksesta, selvitys rikoksesta, jonka perusteella luovuttamista pyydetään, sekä kuvaus väitetyksi rikokseksi katsottavista teoista tai laiminlyönneistä, mukaan lukien tieto rikoksen tekoajankohdasta ja -paikasta, sekä tuomio tai muu asiakirja, jossa on määritelty tuomio ja annettu rangaistus, tieto rangaistuksen täytäntöönpanokelpoisuudesta sekä jäljellä olevan rangaistusajan kesto;
 - (e) jos henkilö on tuomittu rikoksesta poissaolevana, d) alakohdassa tarkoitettujen asiakirjojen lisäksi selvitys mahdollisista menettelymääräyksistä, takeista tai muista käytössä olevista oikeudellisista keinoista kyseisen henkilön puolustamiseksi, mukaan lukien oikeus asian uudelleen käsittelyyn tai muutoksenhakuun henkilön läsnä ollessa;
 - (f) jos henkilö on tuomittu rikoksesta, mutta rangaistusta ei ole määrätty, selvitys rikoksesta, jonka perusteella luovuttamista pyydetään, sekä kuvaus väitetyksi rikokseksi katsottavista teoista tai laiminlyönneistä, asiakirja, jossa tuomio on määritelty sekä selvitys, jossa vahvistetaan aikomus langettaa rangaistus;
 - (g) muut pyynnön vastaanottaneen osapuolen lainsäädännön vaatimat tiedot ja/tai todistusaineisto.
3. Mikäli pyynnön vastaanottanut osapuoli katsoo, että luovutuspyynnön tueksi annetut tiedot eivät ole riittäviä, jotta se voisi tehdä päätöksen tai täyttää pyynnön, se voi pyytää lisätietoja ilmoittamansa kohtuullisen ajan kuluessa.

57 artikla Luovutuspyyntöjen luottamuksellisuus

Pyynnön vastaanottaneen osapuolen on pidettävä pyyntöön liittyvät asiat sekä sen sisältö luottamuksellisina, paitsi pyynnön täyttämiseen tarvittavilta osin. Mikäli pyynnön vastaanottanut osapuoli ei pysty sitoutumaan luottamuksellisuusvaatimuksen täyttämiseen, sen on ilmoitettava asiasta viipymättä pyynnön esittäneelle osapuolelle. Pyynnön esittänyt osapuoli päättää, tulisiko pyyntö täyttää joka tapauksessa.

58 artikla. Ristiriitaiset pyynnöt

1. Jos henkilön luovuttamista koskevia pyyntöjä tulee samanaikaisesti useammilta kuin yhdeltä osapuolelta tai toimivaltaiselta kansainväliseltä rikostuomioistuimelta tai muulta kansainväliseltä tuomioistuimelta, pyynnön vastaanottaneen osapuolen on tehtävä

päätöksensä ottaen huomioon toimivallan ensisijaisuutta koskevat velvoitteensa sitä sitovien kansainvälisten oikeudellisten välineiden mukaisesti.

2. Jos tällaisia velvoitteita ei ole, luovutuspyynnön vastaanottaneen osapuolen on tehtävä päätöksensä ottaen huomioon kaikki olennaiset olosuhteet, kuten rikosten suhteellinen vakavuus ja tekopaikka, kunkin pyynnön esittämisajankohta, pyynnön kohteena olevan henkilön kansallisuus, uhrin tai uhrien kansallisuus sekä mahdollisuus, että henkilö myöhemmin luovutetaan toiselle osapuolelle.

59 artikla Väliaikainen pidättäminen

1. Varmistuttuaan siitä, että kiireelliset olosuhteet sitä edellyttävät, luovutuspyynnön vastaanottanut osapuoli, jonka alueella pyynnön kohteena oleva henkilö on, voi pyynnön esittäneen osapuolen pyynnöstä pidättää tämän tai toteuttaa muita aiheellisia toimenpiteitä varmistaa kyseisen henkilön läsnäolon luovutusmenettelyä varten.
2. Väliaikaisen pidätysmääräyksen tulee sisältää:
 - (a) tämän yleissopimuksen 56 artiklan 2 kohdassa a) – c) alakohdissa tarkoitettut tiedot, jos pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallinen laki sitä vaatii;
 - (b) kuvaus rikoksesta, jonka perusteella pyyntö on esitetty, sekä asiaan liittyvistä tosiseikoista;
 - (c) selvitys 56 artiklassa tarkoitettujen asiakirjojen olemassaolosta;
 - (d) selvitys siitä, että pyynnön kohteena olevaa henkilöä koskeva muodollinen luovutuspyyntö toimitetaan myöhemmin.
3. Pynnön vastaanottaneen osapuolen on viipymättä ilmoitettava pyynnön esittäneelle osapuolelle, mikä on sen väliaikaisen pidätysmääräyksen käsittelyn lopputulos.
4. Väliaikainen pidättäminen päättyy, jos pyynnön vastaanottanut osapuoli ei ole 60 päivän kuluessa pyynnön kohteena olevan henkilön pidättämisestä saanut muodollista luovutuspyyntöä. Henkilö voidaan vapauttaa väliaikaisesti koska tahansa, jolloin pyynnön vastaanottaneen osapuolen on ryhdyttävä tarpeellisiksi katsomiinsa toimenpiteisiin estääkseen etsityn henkilön pakeneminen.
5. Tämän artiklan 4 kohdan mukainen väliaikainen pidättäminen ei saa olla esteenä kyseisen henkilön uudelleen pidättämiselle tai sitä seuraavalle luovuttamiselle, jos pyynnön vastaanottanut osapuoli tämän jälkeen saa muodollisen luovutuspyynnön.

60 artikla Pidätysaikaa koskeva harkinta

Kun päätetään, kuinka pitkä vapausrangaistus tuomitun olisi kokonaisuudessaan suoritettava määrätyn rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen seurauksena pyynnön esittäneen osapuolen alueella, pyynnön esittänyttä osapuolta kannustetaan huomioimaan niin suuressa määrin kuin se sen oman lainsäädännön puitteissa on mahdollista kaikki luovutuspyynnön täytäntöönpanosta johtuvat säilöönottoajat.

61 artikla Luovutettavan henkilön luovuttaminen

1. Jos luovutuspyyntöön suostutaan, pyynnön esittänyt osapuoli ja pyynnön vastaanottanut osapuoli neuvottelevat keskenään ja sopivat missä ja milloin luovuttaminen tapahtuu. Luovuttamista varten pyynnön esittäneelle osapuolelle ilmoitetaan, kuinka pitkään pyynnön kohteena oleva henkilö on ollut pidätettynä.
2. Jollei 3 kohdassa toisin määrätä, jos pyynnön kohteena oleva henkilö ei ole siirtynyt toisen osapuolen haltuun määrättyyn päivään mennessä, henkilö on vapautettava 30 päivän määräajan päätyttyä tai joka tapauksessa hänet on vapautettava viimeistään 45 päivän määräajan päätyttyä, jollei pyynnön vastaanottanut osapuoli ole toisin määrännyt. Pyyntöön vastaanottanut osapuoli voi kieltäytyä luovuttamasta henkilöä samasta rikoksesta.
3. Jos osapuolesta riippumattomat syyt estävät osapuolta luovuttamasta tai vastaanottamasta luovutettavaa henkilöä, sen tulee ilmoittaa asiasta toiselle osapuolelle. Asianomaisten osapuolten tulee neuvotella keskenään, ja ne voivat sopia uudesta luovuttamispäivästä, ja tilanteeseen sovelletaan 2 kohdan säännöksiä.

62 artikla. Luovuttamisen lykkääminen tai väliaikainen luovuttaminen

1. Tehtyään luovutuspyyntöä koskevan päätöksen pyynnön vastaanottanut osapuoli voi lykätä pyynnön kohteena oleva henkilön luovuttamista, jotta kyseinen osapuoli voisi itse ryhtyä oikeustoimiin henkilöä vastaan tai, jos henkilö on jo tuomittu, jotta kyseinen henkilö voisi suorittaa hänelle pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueella muusta kuin siitä rikoksesta määrätyn rangaistuksen, jonka perusteella luovuttamista on pyydetty.
2. Sen sijaan, että lykkää henkilön luovuttamista, pyynnön vastaanottanut osapuoli voi luovuttaa etsityn henkilön väliaikaisesti pyynnön esittäneelle osapuolelle asianomaisten osapuolten kesken yhteisesti sovittavin ehdoin.

63 artikla Yksinkertaistettu luovuttamismenettely

Pyynnön vastaanottanut osapuoli voi antaa luvan yksinkertaistettuun luovuttamismenettelyyn, jos pyynnön vastaanottaneen osapuolen kansallinen lainsäädäntö ei selvästi estä pyynnön kohteena olevan henkilön luovuttamista ja edellyttäen, että pyynnön kohteena oleva henkilö suostuu luovuttamiseen pyynnön vastaanottaneen osapuolen lainsäädännön mukaisin menettelyin.

64 artikla Omaisuuden luovuttaminen

1. Pyyntöön vastaanottaneen osapuolen on takavarikoitava ja luovutettava pyynnön esittäneen osapuolen pyynnöstä ja siinä laajuudessa kuin sen laki sallii, omaisuus:
 - (a) jota voidaan tarvita todistusaineistona; tai
 - (b) joka on kyseessä olevan rikoksen avulla hankittua ja joka on pidätyshetkellä luovutettavaksi pyydetyn henkilön hallussa tai löydetään myöhemmin.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu omaisuus voidaan luovuttaa pyynnön esittäneelle osapuolelle vaikkei luovuttamista sille annetusta luvasta huolimatta voida panna täytäntöön siksi, että etsitty henkilö on kuollut, kadonnut tai paennut.
3. Silloin kun 1 kohdassa tarkoitettu omaisuus on määrätty takavarikoitavaksi tai tuomittu menetetyksi pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueella, tämä voi pitää sitä väliaikaisesti hallussaan vireillä olevan rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä tai luovuttaa sen pyynnön esittäneelle osapuolelle sillä ehdolla, että se palautetaan.
4. Kaikki pyynnön vastaanottaneen osapuolen tai vilpittömässä mielessä toimineiden kolmansien osapuolten 1 kohdassa mainittuun omaisuuteen mahdollisesti hankkimat oikeudet pysyvät voimassa sen kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Jos tällaisia oikeuksia on olemassa, pyynnön esittäneen osapuolen on palautettava omaisuus maksutta pyynnön vastaanottaneelle osapuolelle mahdollisimman pian oikeudenkäynnin jälkeen.

65 artikla Luovutettavan henkilön kauttakuljetus

1. Silloin kun luovutettavan henkilö kuljettaminen vaatii kauttakulkua toisen osapuolen alueen kautta, osapuolen, jonka haltuun henkilö luovutetaan, on pyydettävä kyseiseltä toiselta osapuolelta kirjallisesti lupaa kyseisen henkilön kauttakuljetukselle sen alueen läpi. Tätä vaatimusta ei sovelleta, jos käytetään ilmakuljetusta eikä toisen osapuolen alueella ole ennakoitua välilaskua.
2. Tällaisen pyynnön saatuaan sen vastaanottanut osapuoli käsittelee pyynnön omassa kansallisessa lainsäädännössään säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Pynnön vastaanottaneen osapuolen tulee suostua pyyntöön viipymättä, paitsi jos tästä on haittaa sen muille olennaisille eduille.
3. Osapuolen, jonka alueen kautta henkilö kuljetetaan, tulee varmistaa, että on olemassa lailliset määräykset, jotka mahdollistavat henkilön pitämisen vangittuna kauttakuljetuksen aikana.
4. Jos osapuolen alueelle tapahtuu suunnittelematon välilasku, kyseinen osapuoli voi henkilöä saattavan virkamiehen pyynnöstä pitää tämän vangittuna oman kansallisen lainsäädäntönsä mukaisen ajan, kunnes on saanut kauttakulkupyynnön 1 kohdan mukaisesti.
5. Luovutettua henkilöä ei tule kuljettaa alueen läpi, jos on syytä uskoa, että hänen henkensä saattaa olla siellä uhattuna tai on suuri riski, että hänen oikeuksiaan loukataan hänen rotunsa, sukupuolensa, ihonvärinsä, fyysisen tai psyykkisen vammansa, seksuaalinen suuntautumisensa, uskontonsa, kansalaisuutensa, etnisen alkuperänsä tai poliittisten mielipiteidensä tai tiettyyn sosiaaliseen ryhmään kuulumisen vuoksi.
6. Osapuoli voi kieltäytyä antamasta lupaa oman maansa kansalaisen kuljettamiselle oman alueensa kautta.

V OSA. TUOMITTUJEN SIIRTÄMINEN

66 artikla V osan soveltamisala ja tuomittujen siirtämiseen liittyvät määritelmät

1. Aina kun se on mahdollista ja kansallisen lainsäädännön peruseriaatteiden mukaista, jos henkilö on saanut yhden osapuolen alueella tuomion rikoksesta, johon se tätä yleissopimusta soveltaa, hänet voidaan siirtää toisen osapuolen alueelle kyseiselle henkilölle annetun rangaistuksen suorittamista varten. Siirto on mahdollinen myös silloin, kun tuomio on annettu rikoksesta, johon tätä yleissopimusta sovelletaan yhdessä muiden rikosten kanssa.
2. Yleissopimuksen tätä osaa sovellettaessa:
 - (a) ”täytäntöönpaneva osapuoli” tarkoittaa sitä osapuolta, jonka haltuun tuomittu voidaan seuraamuksen suorittamista varten siirtää tai on siirretty;
 - (b) ”tuomio” tarkoittaa seuraamuksen määränneen tuomioistuimen päätöstä tai määräystä, johon ei voi enää hakea muutosta varsinaisilla muutoksenhakuineilla ja joka on täten lainvoimainen;
 - (c) ”seuraamus” tarkoittaa tuomioistuimen määräämää vapaudenmenetystä sisältävää rangaistusta tai toimenpidettä rikoksesta, johon tätä yleissopimusta sovelletaan;
 - (d) ”tuomion määrännyt osapuoli” tarkoittaa osapuolta, jonka alueella seuraamus on määrätty.

67 artikla Siirtämisen edellytykset

1. Siirtämistä voi pyytää joko tuomion määrännyt tai täytäntöönpaneva osapuoli.
2. Tuomittu voi ilmaista toivomuksensa tulla siirretyksi tämän yleissopimuksen nojalla joko tuomion määränneelle tai täytäntöönpanevalle osapuolelle.
3. Tuomittu voidaan siirtää tämän yleissopimuksen nojalla vain, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - (a) jos tuomittu on täytäntöönpanevan osapuolen kansalainen, tarvittaessa myös 9 artiklan mukaisesti;
 - (b) jos tuomio on lainvoimainen;
 - (c) jos tuomitulla on siirtämispyyntöä vastaanottaessa suorittamatta vielä vähintään kuusi kuukautta seuraamuksesta tai jos seuraamus ei ole määräaikainen;
 - (d) jos tuomittu, tai milloin tuomion antanut tai täytäntöönpaneva osapuoli hänen ikänsä taikka ruumiillisen tai henkisen tilansa vuoksi pitää sitä välttämättömänä, tuomitun laillinen edustaja on suostunut siirtämiseen sanotun kuitenkin rajoittamatta 71 ja 72 artiklan soveltamista;
 - (e) jos tuomion määrännyt ja täytäntöönpaneva osapuoli sopivat siirtämisestä.
4. Poikkeustapauksissa osapuolet voivat sopia siirtämisestä, vaikka tuomitun seuraamuksesta on suorittamatta vähemmän kuin 3 kohdan c) alakohdassa on määrätty.

5. Jos osapuoli, joka asettaa tuomitun siirtämisen ehdoksi valtioiden välisen sopimuksen, saa pyynnön tuomitun siirtämisestä sellaiselta toiselta osapuolelta, jonka kanssa sillä ei ole keskinäistä tuomitun siirtämistä koskevaa sopimusta, sen tulee pitää tätä yleissopimusta oikeudellisena perustana tuomitun siirtämiselle kaikkien rikosten osalta, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan.

68 artikla Tietojenantovelvollisuus

1. Tuomion määränneen osapuolen on ilmoitettava yleissopimuksen tämän osan sisällöstä jokaiselle tuomitulle, johon tätä yleissopimusta voidaan soveltaa.
2. Jos tuomittu on ilmaissut tuomion määränneelle osapuolelle toivomuksensa tulla siirretyksi tämän yleissopimuksen mukaisesti, tämän osapuolen on tuomion tultua lainvoimaiseksi ensi tilassa ilmoitettava asiasta täytäntöönpanevalle osapuolelle.
3. Ilmoituksesta on käytävä ilmi:
 - (a) tuomitun nimi, syntymäaika ja -paikka sekä tarvittaessa tuomitun kansallisuus myös 9 artiklan mukaisesti;
 - (b) tuomitun osoite täytäntöönpanevan osapuolen alueella, jos hänellä osoite siellä on;
 - (c) selvitys niistä tosiseikoista, joiden perusteella seuraamus on määrätty;
 - (d) seuraamuksen laatu ja kesto sekä täytäntöönpanon alkamisajankohta;
 - (e) aika, joka seuraamuksesta on jo kärsitty, ja muut mahdolliset vähennykset seuraamukseen tuomion määränneen osapuolen kansallisen lain mukaisesti;
 - (f) tarvittaessa selvitys, että pyyntö tuomitun siirtämiseksi on tehty tämän yleissopimuksen nojalla.
4. Jos tuomittu on ilmaissut täytäntöönpanevalle osapuolelle toivomuksensa tulla siirretyksi tämän yleissopimuksen mukaisesti, tuomion määränneen osapuolen on täytäntöönpanevan osapuolen pyynnöstä annettava kyseiselle osapuolelle tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetut tiedot.
5. Tuomitulle on ilmoitettava kirjallisesti kaikista toimenpiteistä, joihin tuomion määrännyt tai täytäntöönpaneva osapuoli on tämän artiklan määräysten nojalla ryhtynyt, sekä päätöksistä, joita jompikumpi osapuoli on siirtämispynnön johdosta antanut.

69 artikla Pyyntö, vastaukset ja niitä tukevat asiakirjat

1. Siirtämispyyntö ja vastaukset niihin on tehtävä kirjallisesti.
2. Pynnön vastaanottaneen osapuolen on viipymättä ilmoitettava pyynnön esittäneelle osapuolelle, suostuuko se pyydettyyn siirtämiseen, ja pyynnöstä kieltäytymisen syyt aina kun se on mahdollista ja asianmukaista.
3. Täytäntöönpanevan osapuolen on tuomion määränneen osapuolen pyynnöstä toimitettava tälle: asiakirja tai selvitys, josta ilmenee, että rangaistukseen tuomittu on täytäntöönpanevan osapuolen kansalainen, tarvittaessa myös 9 artiklan mukaisesti;

- (a) jäljennös täytäntöönpanevan osapuolen niistä lainkohdista, joiden mukaan tuomion määränneen osapuolen määräämään seuraamukseen johtaneet teot tai laiminlyönnit ovat täytäntöönpanevan osapuolen lain mukaan rikoksia taikka olisivat sen alueella tehtyinä rikoksia;
 - (b) tieto siitä, millä tavoin seuraamus siirtämisen toteutuessa pantaisiin täytäntöön, ja tarvittaessa jäljennökset osapuolen seuraamusten muuntamista tai jatkamista koskevista kansallisen lain määräyksistä;
 - (c) tiedot tuomitun ennenaikaisesta tai ehdonalaisesta vapauttamisesta sekä sitä koskevista kansallisen lain kohdista.
4. Jos siirtämistä pyydetään eikä pyynnön vastaanottanut osapuoli ole jo ilmoittanut, ettei se suostu siirtämiseen, tuomion määränneen osapuolen on toimitettava täytäntöönpanevalle osapuolelle seuraavat asiakirjat:
- (a) oikeaksi todistettu jäljennös tuomiosta ja jäljennös niistä kansallisen lain kohdista, joihin tuomio perustuu;
 - (b) selvitys siitä, kuinka paljon seuraamuksesta on jo suoritettu, mukaan lukien tiedot tuomiota edeltäneestä vapaudenmenetyksestä, seuraamuksen lieventämisestä sekä muista seikoista, joilla on merkitystä seuraamusta täytäntöön pantaessa;
 - (c) 67 artiklan 3 kohdan d) alakohdassa tarkoitettua siirtämistä koskevan suostumuksen sisältävä kirjallinen selvitys tämän kuitenkin rajoittamatta 71 ja 72 artiklan soveltamista;
 - (d) tarvittaessa tuomittua koskevat lääkärintodistukset tai sosiaaliviranomaisten lausunnot, tiedot hänen saamastaan hoidosta tuomion määränneen osapuolen alueella sekä suositukset jatkohoidosta täytäntöönpanevan osapuolen alueella.
5. Kumpikin valtio voi pyytää toiseltaan 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja asiakirjoja tai tietoja ennen siirtämispyyntönsä esittämistä taikka siitä päättämistä, suostuuko se siirtämiseen.

70 artikla Suostumus ja sen todentaminen

1. Tuomion määränneen osapuolen tulee huolehtia siitä, että se, jota on pyydetty antamaan suostumuksensa siirtämiseen 67 artiklan 3 kohdan d) alakohdan mukaisesti, antaa sen vapaaehtoisesti ja täysin tietoisena sen oikeudellisista seurauksista. Tällaisen suostumuksen antamista koskeva menettely määräytyy tuomion määränneen osapuolen lain mukaan.
2. Tuomion määränneen osapuolen on varattava täytäntöönpanevalle osapuolelle tilaisuus todentaa konsulin tai täytäntöönpanevan osapuolen kanssa sovitun muun toimitsijan välityksellä se, että suostumus on annettu edellä 1 kohdassa määrättyjen ehtojen mukaisesti.

71 artikla Henkilöt, jotka ovat poistuneet tuomion määränneen osapuolen alueelta

1. Kun yleissopimuksen osapuolen kansalainen on seuraamuksen kohteena, tuomion määrännyt osapuoli voi pyytää, että osapuoli, jonka kansalainen tuomittu on, ottaa seuraamuksen täytäntöönpanon hoitaakseen seuraavin edellytyksin:

- (a) kun kyseinen henkilö on paennut tai muutoin palannut sen osapuolen alueelle, jonka kansalainen hän on, tietoisena siitä, että tuomion määränneen osapuolen alueella häntä vastaan on vireillä rikosoikeudellinen menettely;
 - (b) kun kyseinen henkilö on paennut tai muutoin palannut sen osapuolen alueelle, jonka kansalainen hän on, tietoisena siitä, että hänelle on annettu tuomio tuomion määränneen osapuolen alueella.
2. Tuomion määränneen osapuolen pyynnöstä täytäntöönpaneva osapuoli voi ennen siirtämispyyntöä tuomion saapumista tai ennen tätä pyyntöä koskevan päätöksen tekemistä ottaa tuomitun säilöön tai toteuttaa mahdollisia muita toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tuomittu pysyy sen alueella, kunnes pyyntöä koskeva päätös on tehty. Väliaikaisia toimenpiteitä koskeviin pyyntöihin on liitettävä 68 artiklan 3 kohdassa mainitut tiedot. Tähän kohtaan perustuva säilöönotto ei saa huonontaa tuomitun rikosoikeudellista asemaa.
 3. Tähän artiklaan liittyvissä tapauksissa seuraamuksen täytäntöönpanon siirtäminen ei edellytä tuomitun suostumusta.
 4. Mikään tämän artiklan määräys ei velvoita osapuolta, jonka kansalainen tuomittu on, ottamaan hoitaakseen seuraamusten täytäntöönpanoa tässä artiklassa kuvattujen olosuhteiden perusteella.

72 artikla Tuomitut, joista on annettu maastapoistamis- tai karkotusmääräys

1. Tuomion määränneen osapuolen pyynnöstä täytäntöönpaneva osapuoli voi, ellei tässä artiklassa toisin määrätä, suostua tuomitun siirtämiseen ilman kyseisen henkilön suostumusta, jos tälle annettuun seuraamukseen tai sen vuoksi annettuun hallinnolliseen päätökseen sisältyy lopullinen maastapoistamis- tai karkotusmääräys tai muu toimenpide, jonka seurauksena kyseisen henkilön ei enää sallita jäävän tuomion määränneen osapuolen alueelle vankilasta vapauttamisen jälkeen.
2. Täytäntöönpaneva osapuoli ei suostu siirtämiseen 1 kappaleen soveltamistarkoituksessa ennen kuin tuomitun näkemykset on otettu asianmukaisesti huomioon.
3. Tätä artiklaa sovellettaessa tuomion määränneen osapuolen on annettava täytäntöönpanevalle osapuolelle:
 - (a) selvitys, josta käy ilmi tuomitun mielipide koskien ehdotettua siirtämistä;
 - (b) jäljennös lopullisesta maastapoistamis- tai karkotusmääräyksestä tai muusta määräyksestä, jonka seurauksena kyseisen henkilön ei enää sallita jäävän tuomion määränneen osapuolen alueelle vankilasta vapauttamisen jälkeen.
4. Henkilöä, joka on siirretty tämän artiklan määräysten nojalla, ei saa asettaa syytteeseen, tuomita tai ottaa säilöön rangaistuksen suorittamista tai pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa varten ennen hänen siirtämistään tehdyn muun kuin luovuttamisen perusteena olleen rikoksen johdosta, eikä henkilön omaa vapautta saa muista syistä rajoittaa muuta kuin seuraavissa tapauksissa:
 - (a) kun tuomion määrännyt osapuoli on antanut sille luvan:

- (i) lupapyyntöön liitteinä tulee toimittaa kaikki asianmukaiset asiakirjat ja oikeuden kirjaukset tuomitun mahdollisesti antamista selvityksistä;
 - (ii) lupa annetaan, jos rikos, jonka perusteella sitä pyydetään, voisi johtaa karkottamiseen tuomion määränneen osapuolen oman kansallisen lainsäädännön nojalla tai kun ainoa peruste karkottamisesta luopumiselle olisi rangaistuksen kesto;
- (b) kun tuomittu, jolla on ollut tilaisuus poistua täytäntöönpanosta vastaavan osapuolen alueelta, ei ole poistunut sieltä 45 päivän kuluessa lopullisesta vapauttamisestaan tai on palannut mainitulle alueelle sieltä poistuttuaan.
5. Sen estämättä, mitä 4 kohdassa määrätään, täytäntöönpaneva osapuoli voi ryhtyä kaikkiin oman lainsäädäntönsä vaatimiin toimenpiteisiin, kuten oikeuskäsittely poissaolevana, estääkseen ajan kulumisesta johtuvien oikeudellisia vaikutusten syntymistä.
6. Mikään tämän artiklan määräys ei velvoita osapuolta ottamaan hoitaakseen seuraamuksen täytäntöönpanoa tässä artiklassa kuvattujen olosuhteiden perusteella.

73 artikla Siirtämisen vaikutukset tuomion määränneelle osapuolelle

1. Tuomitun ottaminen täytäntöönpanevan osapuolen viranomaisten huostaan keskeyttää seuraamuksen täytäntöönpanon tuomion määränneen osapuolen alueella.
2. Tuomion määrännyt osapuoli ei saa enää panna seuraamusta täytäntöön, jos täytäntöönpaneva osapuoli katsoo, että seuraamus on jo kokonaan pantu täytäntöön.

74 artikla Siirtämisen vaikutukset täytäntöönpanevalle osapuolelle

1. Täytäntöönpanevan osapuolen toimivaltaisten viranomaisten tulee:
 - (a) jatkaa seuraamuksen täytäntöönpanoa välittömästi taikka tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen päätöksen perusteella 75 artiklan mukaisesti; tai
 - (b) muuntaa seuraamus tuomioistuin- tai hallintomenettelyssä kyseisen osapuolen tekemäksi päätökseksi, jolla tuomion määränneen osapuolen määräämä seuraamus muunnetaan samasta rikoksesta täytäntöönpanevan osapuolen kansallisessa laissa säädetyksi seuraamukseksi 76 artiklan mukaisesti.
2. Kukin osapuoli voi jättää soveltamatta toista 1 kohdassa tarkoitettua menettelyä suhteessa muihin osapuoliin ilmoittamalla asiasta osapuolten keskusviranomaisille tai 85 artiklan 2 ja 3 kohdan ehtojen täytyessä valtiolle, joka on nimetty antamaan tilapäistä lisätukea.
3. Täytäntöönpanevan osapuolen on pyynnöstä ilmoitettava tuomion määränneelle osapuolelle ennen tuomitun siirtämistä, kumpaa 1 kohdan menettelyä se aikoo noudattaa.
4. Seuraamuksen täytäntöönpano määräytyy täytäntöönpanevan osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaan, ja ainoastaan tämä valtio on toimivaltainen tekemään sitä varten tarvittavat päätökset.
5. Jos osapuoli, joka ei oman lainsäädäntönsä mukaan voi noudattaa kumpaakaan 1 kohdassa tarkoitettua menettelyä, jättää täytäntöön toisen osapuolen alueella määrättyjä

sellaiseen tuomittuun kohdistuvia toimenpiteitä, jonka ei ole mielentilansa vuoksi katsottu olevan teostaan rikosoikeudellisessa vastuussa, mutta se on valmis ottamaan vastaan tällaisia henkilöitä jatkohoitoa varten, se voi ilmoittaa, mitä menettelyjä se tulee tällaisissa tapauksissa noudattamaan, osoittamalla selityksen osapuolten keskusviranomaisille tai 85 artiklan 2 ja 3 kohdan ehtojen täytyttyessä valtiolle, joka on nimetty antamaan tilapäistä lisätukea.

75 artikla Täytäntöönpanon jatkaminen

1. Täytäntöönpanoa jatkettaessa ovat tuomion määränneen osapuolen määräämät seuraamuksen laatu ja kesto sellaisinaan täytäntöönpanevaa osapuolta sitovia.
2. Jollei 1 kohdassa tarkoitettu seuraamus laadultaan tai kestoaltaan ole kuitenkaan yhdenmukainen täytäntöönpanevan osapuolen kansallisen lain kanssa tai jos tämän osapuolen kansallinen laki niin vaatii, täytäntöönpaneva osapuoli voi kuitenkin tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen päätöksellä muuttaa seuraamuksen kansallisessa laissaan samantapaisesta rikoksesta säädettyksi seuraamukseksi tai toimenpiteeksi. Tämän rangaistuksen tai toimenpiteen on laadultaan mahdollisimman tarkoin vastattava täytäntöönpantavaa seuraamusta. Muutettu seuraamus ei saa olla laadultaan eikä kestoaltaan ankarampi kuin täytäntöönpantavaksi määrätty seuraamus eikä ylittää täytäntöönpanevan osapuolen kansallisessa laissa säädettyä enimmäisrangaistusta.

76 artikla Seuraamuksen muuntaminen

1. Seuraamusta muunnettaessa sovelletaan täytäntöönpanevan osapuolen kansallisessa laissa säädettyä menettelyä. Seuraamusta muuntaessaan toimivaltainen viranomainen:
 - (a) ei voi puuttua siihen, mitä asiassa on katsottu selvitetyksi siltä osin kuin tämä suorasti tai epäsuorasti ilmenee tuomion määränneen osapuolen alueella annetusta tuomiosta;
 - (b) ei saa muuntaa seuraamusta, johon sisältyy vapaudenmenetys, maksuseuraamukseksi;
 - (c) vähentää seuraamuksesta koko sen ajan, jonka tuomittu on ollut vapautensa menettäneenä;
 - (d) ei saa huonontaa tuomitun rikosoikeudellista asemaa;
 - (e) ei ole velvollinen noudattamaan niitä vähimmäisrangaistuksia, jotka tehdyn rikoksen tai tehtyjen rikosten osalta on täytäntöönpanevan osapuolen kansallisessa laissa mahdollisesti säädetty.
2. Jos muuntamismenettely tapahtuu sen jälkeen, kun tuomittu on siirretty, täytäntöönpanevan osapuolen on pidettävä kyseinen henkilö säilössä tai muulla tavoin varmistettava hänen läsnäolonsa täytäntöönpanevan osapuolen alueella, kunnes muuntamismenettelyssä on annettu ratkaisu.

77 artikla Muutoksenhaku tuomioon

Vain tuomion määränneellä osapuolella on oikeus antaa päätös tuomiota koskevaan muutoksenhakuun tuomion määränneen osapuolen alueella.

78 artikla Täytäntöönpanon lopettaminen

Täytäntöönpanevan osapuolen on lopetettava seuraamuksen täytäntöönpano heti kun tuomion määrännyt osapuoli on ilmoittanut sille päätöksestä tai toimenpiteestä, jonka mukaan seuraamusta ei enää voida panna täytäntöön.

79 artikla Tietojen antaminen täytäntöönpanosta

Täytäntöönpanevan osapuolen on annettava tuomion määränneelle osapuolelle tietoa tuomion täytäntöönpanoa:

- (a) kun se katsoo seuraamuksen täytäntöönpanon päättyneeksi;
- (b) jos tuomittu on karannut ennen kuin seuraamus on pantu täysin täytäntöön; tai
- (c) jos tuomion määrännyt osapuoli vaatii erityistä selontekoa.

80 artikla. Tuomittujen kauttakulku

1. Osapuolen on, oman kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, suostuttava tuomitun kuljettamista alueensa kautta koskevaan pyyntöön, jos tällaisen pyynnön esittää toinen osapuoli ja jos tämä osapuoli on sopinut toisen osapuolen tai kolmannen valtion kanssa tämän henkilön siirtämisestä omalle alueelleen tai alueeltaan.
2. Osapuoli voi kieltäytyä suostumasta kauttakulkuun, jos tuomittu on sen oma kansalainen.
3. Kauttakulkupyynnöt ja vastaukset niihin on toimitettava 21 artiklan 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuja viestintäkanavia käyttäen.
4. Osapuoli voi suostua kolmannen valtion esittämään pyyntöön tuomitun kuljettamisesta sen alueen kautta, jos tämä valtio on sopinut toisen osapuolen kanssa kyseisen henkilön siirtämisestä sen alueelle tai alueelta.
5. Kauttakulkupyynnön vastaanottanut osapuoli saa pitää tuomitun säilössä ainoastaan sen ajan, jonka kuljettaminen sen alueen kautta vaatii.
6. Kauttakulkupyynnön vastaanottanutta osapuolta voidaan pyytää antamaan vakuutus siitä, ettei tuomittua tämän valtion alueella panna syytteeseen tai, paitsi mitä 5 kohdassa on määrätty, pidetä säilössä taikka hänen vapauttaa muutoin siellä rajoiteta ennen hänen tuomion määränneen osapuolen alueelta poistumistaan tehdyn rikoksen tai määrätyn seuraamuksen johdosta.
7. Kauttakulkupyyntö ei ole tarpeen, jos kuljettaminen tapahtuu lentoteitse osapuolen alueen ylitse eikä välilaskua tälle alueelle ole tarkoitus tehdä. Osapuoli voi kuitenkin vaatia osapuolten keskusviranomaisille tai 85 artiklan 2 ja 3 kohdan ehtojen täytyessä valtiolle,

joka on nimetty antamaan tilapäistä lisätukea, osoitettavassa selityksessä, että sille ilmoitetaan tällaisesta sen alueen ylitse tapahtuvasta kuljettamisesta.

8. Jos osapuolen alueelle tapahtuu suunnittelematon välilasku, tilanteeseen sovelletaan soveltuvin osin 65 artiklan 4 kohtaa.

VI OSA. UHRIT, TODISTAJAT, ASIAANTUNTIJAT JA MUUT HENKILÖT

81 artikla ”Uhrin” määritelmä

1. Yleissopimuksen tätä osaa sovellettaessa sen kuitenkin rajoittamatta kansallisessa lainsäädännössä esitettyjen laajempien määritelmien soveltamista:
 - (a) ”uhrilla” tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka on kärsinyt vahinkoa rikoksista, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan;
 - (b) ”uhreja” voivat olla myös järjestöt tai instituutiot, joiden uskonnon harjoittamiseen, opetukseen, taiteiden tai tieteen harjoittamiseen tai hyväntekeväisyystarkoitukseen käytettävälle omaisuudelle tai niiden historiallisille muistomerkeille, sairaaloille tai muille humanitaarisiin tarkoituksiin tarkoitetuille paikoille tai esineille on aiheutunut suoraa vahinkoa.
2. Tätä artiklaa tulee soveltaa osapuolten kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

82 artikla Uhrien, todistajien, asiantuntijoiden ja muiden henkilöiden suojeleminen

1. Kunkin osapuolen on käytettävissä olevien keinojensa puitteissa toteutettava aiheelliset toimenpiteet suojellakseen tehokkaasti rikoksen uhreja, todistajia ja tarpeen mukaan heidän sukulaisiaan tai edustajiaan sekä asiantuntijoita ja muita henkilöitä, jotka osallistuvat tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvaan tutkintaan, syytteenpanoon tai muihin menettelyihin tai tekevät niihin liittyvää yhteistyötä, mahdollisilta vastatoimenpiteiltä tai pelottelulta, mukaan lukien pahoinpitelyltä.
2. Tämän rajoittamatta vastaajan oikeuksia, kuten oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin voi kuulua:
 - (a) sellaisten menettelyiden luominen, joiden avulla 1 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä voidaan suojalla fyysisin keinoin, kuten siirtämällä heitä muualle siinä määrin kuin se on tarpeen ja mahdollista, ja tarvittaessa sallimalla heidän henkilöllisyyttään ja olinpaikkaansa koskevan tiedon salaaminen tai sen saannin rajaaminen;
 - (b) sellaisten menettelyiden luominen, joiden avulla uhrin, todistajien ja asiantuntijain voidaan antaa todistajanlausunnon tavalla, jolla varmistetaan heidän turvallisuutensa ja tarpeen mukaan heidän fyysisen ja psyykkisen hyvinvointinsa ja yksityisyytensä, kuten viestintäteknologioiden käytön salliminen.
3. Osapuolten on harkittava sopimusten tai muiden järjestelyiden solmimista muiden valtioiden kanssa 1 kohdassa tarkoitettua henkilöiden muualle siirtämistä varten.

83 artikla Uhrien oikeudet

1. Kunkin osapuolen on omaa lainsäätöään noudattaen varmistettava, että sellaisten rikosten uhreilla, joihin osapuoli tätä yleissopimusta soveltaa, on oikeus saada korvauksia kärsimästään vahingosta, tarvittaessa muun muassa omaisuuden palauttamisen, korvausten maksamisen tai kuntoutuksen kautta, sillä edellytyksellä, että:

- (a) rikos on tehty jollain osapuolen toimivaltaan kuuluvalla alueella; tai
 - (b) osapuoli käyttää toimivaltaansa kyseiseen rikokseen.
2. Kunkin osapuolen on omaa kansallista lainsäätöään noudattaen tarvittaessa luotava menettelytapoja, joiden avulla uhrit voivat osallistua ja saada näkemyksensä ja huolenaiheensa tuotua esiin ja huomioiduiksi oletettua rikosentekijää vastaan nostettujen oikeudenkäyntien asianmukaisissa vaiheissa tavalla, joka ei loukkaa vastaajan oikeuksia.
 3. Kunkin osapuolen on pyydettyä ja oman lainsäätönsä määrittämässä puitteissa pantava täytäntöön pyynnön esittäneen osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti rikosoikeudellisessa menettelyssä annettu tuomio tai määräys, jonka tarkoituksena on sellaisten rikosten uhrien omaisuuden palauttaminen, korvausten maksaminen tai kuntoutus, joihin ne tätä yleissopimusta soveltavat.

VII OSA. INSTITUTIONAALISET JÄRJESTELYT

84 artikla Osapuolten kokous

1. Ensimmäinen osapuolten kokous pidetään vähintään yhden kolmasosan osapuolista sitä ehdottaessa, kun tämän yleissopimuksen voimaantulosta on kulunut viisi vuotta tai kun tämän yleissopimuksen viidennentoista ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta on kulunut kaksi vuotta, riippuen siitä kumpi ajankohta on myöhäisempi. Sen jälkeen osapuolten kokous voidaan pitää vähintään yhden kolmasosan osapuolista sitä ehdottaessa tai osapuolten kokouksen päätöksen mukaisesti.
2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa osapuolten kokouksessa osapuolet voivat:
 - (a) tutkia 87 artiklan mukaisesti tehtyjä muutosehdotuksia ja 88 artiklan mukaisesti tehtyjä ehdotuksia uusiksi liitteiksi tähän yleissopimukseen;
 - (b) tutkia muita tämän yleissopimuksen todistusvoimaisia tekstejä Yhdistyneiden Kansakuntien virallisella kielellä;
 - (c) tutkia tämän yleissopimuksen toimeenpanoon tarvittavien kevyiden ja kustannustehokkaiden institutionaalisten järjestelyiden perustamista, mukaan lukien 85 artiklassa tarkoitettut toimet.
3. Mahdollisimman laajan osallistumisen ja asiaan liittyvän osapuolten välisen viestinnän ja neuvonpidon edistämiseksi ja siihen kannustamiseksi, kaikkia käytettävissä olevia elektronisen viestinnän ja videoneuvottelun menetelmiä tulee tarvittaessa käyttää mahdollisimman laajalti tämän estämättä ja rajoittamatta osapuolten kokouksissa tapahtuvia henkilökohtaisia tapaamisia.

85 artikla Tilapäinen lisätuki

1. Alankomaiden kuningaskunnan on koottava 21 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu operatiivisiin tarkoituksiin tarvittava tieto ja annettava se käytettäväksi niin pian kuin mahdollista kahden vuoden ajan tämän yleissopimuksen viidennentoista ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta.
2. Alankomaiden kuningaskunta voi tarjota väliaikaista lisätukea muun muassa seuraaviin tarkoituksiin:
 - (a) tämän yleissopimuksen 22 artiklan 2 kohdassa, 40 artiklan 4 kohdassa, 42 artiklan 5 kohdassa, 74 artiklan 2 ja 5 kohdassa, ja 80 artiklan 7 kohdassa tarkoitettun operatiivisiin tarkoituksiin tarvittavan tiedon kokoaminen ja antaminen käytettäväksi;
 - (b) ensimmäisen 84 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun osapuolten kokouksen järjestelyistä huolehtiminen.
3. Artiklan 2 kohdassa tarkoitettua väliaikaista lisätukea voidaan tarjota riippuen siitä, kuinka paljon osapuolten antamaa vapaaehtoista rahoitusta on käytettävissä kyseisten kulujen kattamiseen.

VIII. OSA LOPPUMÄÄRÄYKSET

86 artikla Riitojen ratkaiseminen

1. Osapuolten tulee pyrkiä ratkaisemaan tämän yleissopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat keskinäiset riitansa neuvottelemalla.
2. Kahden tai useamman osapuolen väliset riidat, jotka liittyvät tämän yleissopimuksen tulkintaan tai soveltamiseen ja joita ei saada ratkaistua neuvotteluin kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun ratkaisupyyntö on esitetty, on alistettava välimiesmenettelyyn, jos joku kyseisistä osapuolista sitä pyytää. Elleivät kyseiset osapuolet ole kuuden kuukauden kuluessa välimiesmenettelyä koskevasta pyynnöstä päässeet sopimukseen välimiesmenettelyn järjestämisestä, jokainen näistä osapuolista voi alistaa riidan Kansainvälisen tuomioistuimen ratkaistavaksi esittämällä siitä tuomioistuimen perussäännön mukaisen pyynnön.
3. Jokainen valtio voi tämän yleissopimuksen allekirjoittamisen, ratifioinnin, hyväksymisen taikka siihen liittymisen yhteydessä ilmoittaa, ettei se katso 2 kohdan määräysten sitovan itseään. 2 kohta ei sido muita osapuolia sellaiseen osapuoleen nähden, joka on tehnyt tällaisen varauman.

87 artikla Yleissopimuksen muutokset

1. Osapuolet voivat ehdottaa muutoksia tähän yleissopimukseen, kun tämän yleissopimuksen voimaantulosta on kulunut viisi vuotta tai kun tämän yleissopimuksen viidennentoista ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta on kulunut kaksi vuotta, riippuen siitä kumpi ajankohta on myöhäisempi.
2. Kaikki muutosehdotukset ilmoitetaan tallettajalle, joka toimittaa ehdotuksen viipymättä kaikille osapuolille, jotta ehdotusta voidaan tarkastella ja siitä voidaan päättää seuraavassa osapuolten kokouksessa. Tallettaja ilmoittaa muutosehdotuksista myös kaikille tähän yleissopimukseen liittyville valtioille ja sen allekirjoittajavaltioille.
3. Osapuolet pyrkivät kaikin tavoin sopimaan tämän yleissopimuksen muuttamisesta yksimielisesti. Jos kaikki keinot yksimielisyyden saavuttamiseksi on käytetty eikä sopimukseen ole päästy, muutosehdotuksen hyväksyminen vaatii viime kädessä 2 kohdassa tarkoitetussa osapuolten kokouksessa läsnä olevien ja äänestävien osapuolten kolmen neljäsosan äänten enemmistön. Tätä artiklaa sovellettaessa läsnäolevat ja äänestävät osapuolet tarkoittavat osapuolia, jotka ovat läsnä ja äänestävät joko puolesta tai vastaan.
4. Tallettaja antaa tähän yleissopimukseen otetut muutokset tiedoksi kaikille sen osapuolille, siihen liittyville valtioille ja sen allekirjoittajavaltioille ratifiointia tai hyväksymistä varten.
5. Kun muutokset tulevat voimaan, ne sitovat kaikkia osapuolia, jotka ovat sitoutuneet noudattamaan niitä. Muita osapuolia sitovat edelleen tämän yleissopimuksen määräykset sekä kaikki sen aiemmat muutokset, joita ne ovat sitoutuneet noudattamaan.
6. Muutos tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun kolme kuukautta on kulunut kolmannen ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta. Kunkin osapuolen osalta, joka ratifioi tai hyväksyy muutoksen sen jälkeen, kun kolmas

ratifioimis- tai hyväksymiskirja on talletettu, muutos tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta kyseisen valtion ratifioimis- tai hyväksymiskirjan tallettamisesta.

88 artikla Uusien liitteiden hyväksyminen

1. Osapuolet voivat koska tahansa ehdottaa tähän yleissopimukseen uusia liitteitä, joihin sisältyy yksi tai useampia muissa liitteissä luettelemattomia rikoksia, kun tämän yleissopimuksen voimaantulosta on kulunut viisi vuotta tai kun tämän yleissopimuksen viidennentoista ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta on kulunut kaksi vuotta, riippuen siitä kumpi ajankohta on myöhäisempi.
2. Uusien liitteiden ehdottaminen, hyväksyminen ja voimaantulo tapahtuu 87 artiklan 2–6 kohdissa kuvatun menettelyn mukaisesti.

89 artikla Allekirjoittaminen, ratifioiminen, hyväksyminen ja liittyminen

1. Tämä yleissopimus on avoinna allekirjoittamista varten kaikille valtioille [PM] alkaen [PM] saakka Haagissa.
2. Tämä yleissopimus ratifioidaan tai hyväksytään. Ratifioimis- tai hyväksymiskirjat on talletettava tallettajan huostaan.
3. Tämä yleissopimus on avoinna liittymistä varten kaikille valtioille. Liittymiskirjat talletetaan tallettajan huostaan.

90 artikla Voimaantulo

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta kolmannen ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta.
2. Sellaisen valtion osalta, joka ratifioi tai hyväksyy tämän yleissopimuksen tai liittyy siihen sen jälkeen, kun kolmas ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja on talletettu, tämä yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta kyseisen valtion ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta.
3. Allekirjoittamisen, ratifioinnin, hyväksymisen tai liittymisen yhteydessä annettu 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu selitys tulee voimaan sinä päivänä, jona tämä yleissopimus tulee voimaan asianomaisen valtion osalta 1 tai 2 kohdan mukaisesti.
4. Ratifioinnin, hyväksymisen tai liittymisen jälkeen mutta ennen tämän yleissopimuksen voimaantuloa annettu 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu selitys tulee voimaan päivänä, jona tämä yleissopimus tulee voimaan asianomaisen valtion osalta 1 tai 2 kohdan mukaisesti tai, jos tämä yleissopimus on jo tullut voimaan kyseisen valtion osalta, seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta siitä, kun tallettaja on vastaanottanut selityksen.

5. Tämän yleissopimuksen voimaantulon jälkeen tätä yleissopimusta tai myöhempanä ajankohtana yleissopimuksen asianmukaista liitettä sovelletaan kaikkiin asianomaiselle valtiolle esitettyihin pyyntöihin, mukaan lukien ennen kyseistä ajankohtaa tapahtuneet asianmukaiset teot tai laiminlyönnit. Kukin osapuoli voi allekirjoittaessaan, ratifioidessaan tai hyväksyessään tämän yleissopimuksen tai liittyessään siihen tai ilmoittaessaan tallettajalle soveltavansa myös yhtä tai useampaa tämän yleissopimuksen liitettä jättää tallettajan huostaan selityksen, jossa se varaa itselleen oikeuden olla soveltamatta tätä yleissopimusta pyyntöihin, jotka koskevat ennen kyseisen osapuolen ilmoittamaa ajankohtaa tapahtuneita tekoja tai laiminlyönnejä, edellyttäen ettei tämä ajankohta ole myöhäisempi kuin tämän yleissopimuksen tai asianmukaisen liitteen voimaantulopäivä tämän osapuolen osalta.

91 artikla Väliaikainen soveltaminen

1. Kukin osapuoli voi allekirjoittaessaan antaa selityksen, että se soveltaa tätä yleissopimusta tai osaa siitä väliaikaisesti siihen asti, kunnes yleissopimus on tullut voimaan tämän osapuolen osalta.
2. Osapuolet, jotka eivät ole antaneet 1 kohdan mukaista selitystä ennen liittymistään tämän yleissopimuksen osapuoliksi, voivat kieltäytyä sellaisten valtioiden yhteistyöpyynnöistä, jotka soveltavat tätä yleissopimusta väliaikaisesti.
3. Jokainen allekirjoittajavaltio voi lopettaa tämän yleissopimuksen väliaikaisen soveltamisen tallettajalle osoitetulla kirjallisella ilmoituksella. Tämän yleissopimuksen väliaikaisen soveltamisen lopettaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuksen tallettaja vastaanottaa ilmoituksen. Lopettaminen ei vaikuta kyseisen valtion tämän yleissopimuksen mukaisiin velvollisuuksiin, jotka liittyvät tämän yleissopimuksen mukaisiin ennen väliaikaisen soveltamisen lopettamista tehtyihin pyyntöihin.

92 artikla Varaumat

1. Tähän yleissopimukseen ei voi tehdä muita kuin tämän artiklan mukaisia varaumia.
2. Osapuoli voi allekirjoittaessaan, ratifioidessaan tai hyväksyessään tämän yleissopimuksen tai liittyessään siihen muotoilla varauksen koskien 39, 40 tai 42 artiklaa sekä 86 artiklan 3 kohdassa tai 90 artiklan 5 kohdassa nimenomaisesti tarkoitetun varauksen.
3. Osapuoli voi allekirjoittaessaan, ratifioidessaan tai hyväksyessään tämän yleissopimuksen tai liittyessään siihen muotoilla varauksen kolmeksi vuodeksi kerrallaan omassa kansallisessa lainsäädännössään olevin perustein, mikä rajoittaa sen 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua toimivaltaa.
4. Jokainen osapuoli, joka on muotoillut 2 tai 3 kohdan mukaisen varauksen, voi milloin tahansa peruuttaa tämän varauksen tallettajalle osoitetulla ilmoituksella.

93 artikla Irtisanominen

1. Osapuoli voi tallettajalle osoitetulla kirjallisella ilmoituksella irtisanoa tämän yleissopimuksen.
2. Irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluttua päivästä, jona tallettaja on vastaanottanut ilmoituksen, tai irtisanomisilmoituksessa mahdollisesti mainittuna myöhempänä ajankohtana.
3. Irtisanominen ei vaikuta kyseisen valtion tämän yleissopimuksen mukaisiin velvollisuuksiin, jotka liittyvät tämän yleissopimuksen mukaisesti tehtyihin pyyntöihin, jotka on tehty ennen kuin irtisanominen tulee voimaan 2 kohdan mukaisesti.
4. Osapuoli voi peruuttaa 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun varauman ilmoittamalla siitä tallettajalle. Tällainen peruutus tulee voimaan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

94 artikla Tallettaja ja kielet

1. Belgian kuningaskunta toimii tämän sopimuksen ja sen mahdollisten muutosten tallettajana.
2. Tämän sopimuksen alkuperäiskappale, jonka englannin-, ranskan- ja espanjankieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset, sekä kaikki muut 84 artiklan 2 kohdan b) alakohdassa tarkoitetut todistusvoimaiset tekstit talletetaan tallettajan huostaan.
3. Tallettaja:
 - (a) säilyttää alkuperäiset tekstit ja kaikki muut tämän yleissopimuksen 84 artiklan 2 kohdan b) alakohdassa tarkoitetut todistusvoimaiset tekstit;
 - (b) laatii oikeaksi todistetut jäljennökset tämän yleissopimuksen alkuperäisistä teksteistä ja kaikista muista tämän yleissopimuksen 84 artiklan 2 kohdan b) alakohdassa tarkoitetuista todistusvoimaisista teksteistä ja toimittaa ne osapuolille ja pyynnöstä valtioille, joilla on oikeus tulla tämän yleissopimuksen osapuoliksi;
 - (c) rekisteröi tämän yleissopimuksen Yhdistyneiden Kansakuntien sihteeristön huostaan Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti.
4. Tallettaja ilmoittaa kaikille yleissopimuksen osapuolille, siihen liittyneille valtioille ja sen allekirjoittajavaltioille:
 - (a) kaikista 2 artiklan 2 kohdan mukaisista selityksistä, jotka laajentavat tämän yleissopimuksen soveltamisalaa koskemaan missä tahansa tämän yleissopimuksen liitteessä lueteltua rikosta tai lueteltuja rikoksia;
 - (b) kaikista 9 artiklan mukaisista ilmoituksista, joilla määritellään, mitä käsitteellä ”kansalainen” tarkoitetaan;
 - (c) kaikista 20 artiklan 5 kohdan mukaisista keskusviranomaisen nimittämistä koskevista ilmoituksista;
 - (d) kaikista 21 artiklan 2 kohdan mukaisista viestintäkanavaa koskevista ilmoituksista;

- (e) kaikista 86 artiklan 3 kohdan mukaisista riitojen ratkaisemista koskevista ilmoituksista;
- (f) kaikista tämän yleissopimuksen 87 artiklan 6 kohdan mukaisista muutosten ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjojen tallettamisista ja tällaisten muutosten voimaantulopäivistä asianomaisten osapuolten osalta;
- (g) kaikista 89 artiklan mukaisista ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjojen tallettamisista;
- (h) tämän yleissopimuksen 90 artiklan 1 kohdan mukaisista voimaantulopäivistä;
- (i) tämän yleissopimuksen tultua voimaan tämän yleissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan mukaisista voimaantulopäivistä kunkin asianomaisen osapuolen osalta;
- (j) kaikista 91 artiklan 1 kohdan mukaisista selityksistä, joilla ilmoitetaan tämän yleissopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta;
- (k) kaikista 91 artiklan 3 kohdan mukaisista selityksistä, jotka koskevat tämän yleissopimuksen väliaikaisen soveltamisen lopettamista;
- (l) kaikista artiklan 92 mukaisista varaumista;
- (m) kaikista 93 artiklan 1 ja 4 kohdan mukaisista irtisanomisilmoituksista.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet edustajat, hallitustensa siihen asianmukaisesti valtuuttamina, ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

TEHTY Ljubljanassa 26 päivänä toukokuuta 2023.

LIITTEET

Liite A. Sotarikokset

Yleissopimuksen 5 artiklan 4 kohdan e) alakohdassa lueteltujen tekojen lisäksi tätä yleissopimusta sovelletaan myös seuraaviin tekoihin niiden osapuolten suhteen, jotka ovat antaneet 2 artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen:

- (a) myrkyn tai myrkkyaseiden käyttäminen;
- (b) tukehduttavien, myrkyllisten tai muiden kaasujen, ja kaikkien vastaavien nesteiden, tarvikkeiden tai laitteiden käyttäminen;
- (c) ihmisen ruumiissa helposti laajentuvien tai litistyvien luotien käyttö, esimerkiksi sellaisten luotien käyttö, joissa on kova vaippa, joka ei peitä ydintä kokonaan tai johon on tehty viiltoja.

Liite B. Sotarikokset

Yleissopimuksen 5 artiklan 4 kohdan b) alakohdassa ja 5 artiklan 4 kohdan e) alakohdassa lueteltujen tekojen lisäksi, tätä yleissopimusta sovelletaan myös seuraaviin tekoihin niiden osapuolten suhteen, jotka ovat antaneet 2 artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen: sellaisten aseiden käyttäminen, joissa käytetään mikrobisia tai muita biologisia aineita tai toksiineja, riippumatta niiden alkuperästä tai tuotantomenetelmästä.

Liite C. Sotarikokset

Yleissopimuksen 5 artiklan 4 kohdan b) alakohdassa ja 5 artiklan 4 kohdan e) alakohdassa lueteltujen tekojen lisäksi, tätä yleissopimusta sovelletaan myös seuraaviin tekoihin niiden osapuolten suhteen, jotka ovat antaneet 2 artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen: sellaisten aseiden käyttäminen, joiden ensisijaisena tavoitteena on vahingoittaa uhreja käyttämällä sirpaleita, joita röntgentekniikka ei havaitse ihmiskehossa.

Liite D. Sotarikokset

Yleissopimuksen 5 artiklan 4 kohdan b) alakohdassa ja 5 artiklan 4 kohdan e) alakohdassa lueteltujen tekojen lisäksi, tätä yleissopimusta sovelletaan myös seuraaviin tekoihin niiden osapuolten suhteen, jotka ovat antaneet 2 artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen: sellaisten laseraseiden käyttäminen, jotka on erityisesti suunniteltu aiheuttamaan ilman näkemistä parantavaa varustusta olevan näön eli paljaan silmän tai näköä korjaavin laittein varustetun silmän pysyvä sokeutuminen.

Liite E. Sotarikokset

Yleissopimuksen 5 artiklan 4 kohdan e) alakohdassa lueteltujen tekojen lisäksi, tätä yleissopimusta sovelletaan myös seuraavaan tekoon niiden osapuolten suhteen, jotka ovat antaneet 2 artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen: siviilien tahallinen näännyttäminen nälkään sodankäyntimuotona estämällä heitä saamasta hengissä selviytymisen kannalta välttämättömiä hyödykkeitä, kuten estämällä tahallisesti avustustarvikkeiden toimittaminen.

Liite F. Kidutus

1. Yleissopimuksen 5 artiklassa lueteltujen rikosten lisäksi, tätä yleissopimusta sovelletaan myös kidutukseksi katsottuun rikokseen niiden osapuolten suhteen, jotka ovat antaneet 2 artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen:
2. Tätä yleissopimusta sovellettaessa ”kidutus” tarkoittaa kaikkia tekoja, joilla henkilölle aiheutetaan tahallisesti kovaa kipua tai kovaa joko ruumiillista tai henkistä kärsimystä tietojen tai tunnustuksen saamiseksi häneltä tai kolmannelta henkilöltä, hänen rankaisemiseksi teosta, jonka hän tai kolmas henkilö on tehnyt taikka hänen tai kolmannen henkilön epäillään tehneen, hänen tai kolmannen henkilön pelottelemiseksi tai pakottamiseksi taikka minkälaiseen tahansa syrjintään perustuvasta syystä, kun virkamies tai muu virallisessa asemassa toimiva henkilö aiheuttaa sellaista kipua tai kärsimystä, yllyttää tai suostuu niiden aiheuttamiseen tai hyväksyy sen hiljaisesti. Kidutusta ei kuitenkaan ole sellainen kipu tai kärsimys, joka saa alkunsa pelkästään lainmukaisten seuraamusten asianmukaisesta soveltamisesta joko niihin kuuluvana tai niihin liittyvänä.

Liite G. Tahdonvastainen katoaminen

1. Yleissopimuksen 5 artiklassa lueteltujen rikosten lisäksi, tätä yleissopimusta sovelletaan myös tahdonvastaiseksi katoamiseksi katsottuun rikokseen niiden osapuolten suhteen, jotka ovat antaneet 2 artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen:
2. Tätä yleissopimusta sovellettaessa ”tahdonvastainen katoaminen” tarkoittaa toimintaa, jossa valtion viranomaisten tai valtion valtuutuksella, tuella tai suostumuksella toimiva henkilö tai ryhmä pidättää, vangitsee tai sieppaa henkilön tai muulla tavoin riistää hänen vapautensa, jota seuraa kieltäytyminen tunnustamasta kyseistä vapaudenriistoa tai antamasta tietoja kyseisten henkilöiden kohtalosta tai olinpaikasta asettaen näin tällaisen henkilön oikeussuojan ulottumattomiin.

Liite H. Hyökkäysrikos

5. Yleissopimuksen 5 artiklassa lueteltujen rikosten lisäksi, tätä yleissopimusta sovelletaan myös hyökkäysrikokseen niiden osapuolten suhteen, jotka ovat antaneet 2 artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen:
2. Tätä yleissopimusta sovellettaessa ”hyökkäysrikoksella” tarkoitetaan sellaisen hyökkäyksen suunnittelua, valmistelua, alullepanoa tai toteuttamista valtion poliittiseen tai sotilaalliseen toimintaan tosiasiallisesti määräysvaltaa käyttävän tai sitä ohjaavan henkilön toimesta, joka luonteeltaan, törkeydeltään ja laajuudeltaan selvästi rikkoo YK:n peruskirjaa.
3. Yleissopimuksen 2 artiklaa sovellettaessa ”hyökkäysteolla” tarkoitetaan tekoa, jossa valtio käyttää aseellista voimaa toisen valtion suvereniteettia, alueellista koskemattomuutta tai poliittista riippumattomuutta vastaan tai muulla tavalla, joka on ristiriidassa YK:n peruskirjan kanssa. Sodanjulistuksesta riippumatta tällaisia hyökkäystekoja ovat 14 päivänä joulukuuta 1974 annetun Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselman 3314 (XXIX) mukaisesti seuraavat valtion tai sen asevoimien tekemät teot:
 - (a) tunkeutuminen tai hyökkääminen toisen valtion alueelle, tunkeutumisesta tai hyökkäämisestä seuraava sotilaallinen miehitys, olkoon se kuinka väliaikaista hyvänsä, ja toisen valtion alueen liittäminen kokonaan tai osittain omaan alueeseen;
 - (b) toisen valtion alueen pommittaminen ja muu aseiden käyttö toisen valtion aluetta vastaan;
 - (c) toisen valtion satamien tai rannikon saartaminen;
 - (d) hyökkääminen toisen valtion maa-, meri- tai ilmavoimien joukkoja tai laivastoa tai lentokalustoa vastaan;
 - (e) toisen valtion alueella sopimuksen mukaan olevien joukkojen käyttäminen sopimuksen ehtojen vastaisesti tai niiden pitäminen toisen valtion alueella sitä koskevan sopimuksen päätyttyä;
 - (f) sen salliminen, että valtion alueella sopimuksen mukaisesti olevat toisen valtion joukot käyttävät valtion aluetta kolmanteen valtioon kohdistuvaan hyökkäystekoon;
 - (g) aseistautuneiden joukkojen, ryhmien, asevoimiin kuulumattomien joukkojen tai palkkasotureiden lähettäminen valtion toimesta tai sen puolesta, jos nämä tekevät toista valtiota vastaan vakavuudeltaan edellisissä kohdissa tarkoitettuihin tekoihin rinnastettavia tekoja, tai merkittävä osallistuminen tällaisten joukkojen lähettämiseen.